

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK HALK OYUNLARI ANABİLİM DALI**

**SAKARYA ÜNİVERSİTESİ DEVLET
KONSERVATUVARI ÖĞRENCİLERİNİN DANS
ÖZYETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ**

Enes ŞAHİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Umut ERDOĞAN

HAZİRAN - 2024

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ DEVLET
KONSERVATUVARI ÖĞRENCİLERİNİN DANS
ÖZYETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Enes ŞAHİN

Enstitü Anabilim Dalı: Türk Halk Oyunları

“Bu tez 25/06/2024 tarihinde online olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Kerem Cenk YILMAZ	Başarılı
Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Umut ERDOĞAN	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☒

Hayır ☐

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Enes ŞAHİN

25/06/2024

ÖN SÖZ

Bu araştırma sonuçları, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğrencilerinin bazı değişkenlere göre dans özyeterlikleri konusunda nispeten bilgi sunmaktadır. Özel yetenek alanlarına belirli hedefler doğrultusunda seçilen ve yetenekli olarak nitelendirilen öğrencilerin dans özyeterliklerinin ölçülebilir ve yorumlanabilir olması, gelecek neslin şekillenmesinde önemli görülmektedir. Dolayısıyla nesiller boyu bilgi aktarımının sağlanması, kültürel süreçlerin devamlılığı ve nitelik açısından bilginin doğru bir şekilde aktarılması adına öğrencilerin ve eğitimcilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim özellikleri üzerinde durulması gerekmektedir. Bu araştırma bulgu ve sonuçlarının da, gelişimsel özellikler bakımından ve eğitimcilerin eksik yönlerinin iyileştirilmesi açısından literatüre katkı sağlaması, gelecekte yapılacak çalışmalara ise kaynaklık etmesi hedeflenmektedir.

Sözü edilen süreçlerin oluşması için tez sürecim boyunca beni yönlendiren, bilgi ve birikimlerini paylaşarak akademik gelişimime katkı sağlayan saygıdeğer danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Umut Erdoğan hocama teşekkürlerimi sunarım.

Tez konumun şekillenmesinde yardımlarını esirgemeyen, zor süreçlerin üstesinden gelmemde destek olan Prof. Dr. Kerem Cenk Yılmaz hocama, Doç. Dr. Didem Gülçin Kaya'ya ve Mertcan Kaya'ya teşekkür ederim.

Ayrıca her zaman yanımda olan ve beni bu yolda yalnız bırakmayarak eğitim hayatımı destekleyen sevgili eşim Zeliha Şahin'e teşekkür ederim. Beni bugünlere getiren, büyüten, eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen, her zaman yanımda olan annem Ayşe Şahin'e sonsuz teşekkür ederim.

Ve rahmetli babam Muammet Şahin'e...

Enes ŞAHİN

25/06/2024

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	5
1.1. Dans	5
1.1.1. Dans Tarihi	6
1.1.2. Dans Türleri	8
1.2. Özyeterlik Kavramı.....	9
1.2.1. Dans Özyeterliği	10
1.3. Özyeterliğin Dayandığı Temel Kuramlar	10
1.3.1. Karşılıklı Belirleyicilik Kapasitesi.....	11
1.3.2. Sembolleştirme Kapasitesi.....	11
1.3.3. Öz Düzenleme Kapasitesi.....	12
1.3.4. Öz Yargılama Kapasitesi	12
1.3.5. Öngörü Kapasitesi.....	13
1.3.6. Dolaylı Öğrenme Kapasitesi.....	13
1.4. Devlet Konservatuvarı'nın Tarihçesi.....	14
1.4.1. Devlet Konservatuvarı Misyonu.....	15
1.4.2. Devlet Konservatuvarı Vizyonu	15
1.4.3. Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümü Müfredatı	16
2. BÖLÜM: YÖNTEM	17
2.1. Araştırmanın Modeli.....	17
2.2. Evren ve Örneklem	17
2.3. Verilerin Toplanması	19
2.4. Veri Toplama Araçları	19
2.4.1. Kişisel Bilgi Formu	19
2.4.2. Dans Özyeterlik Ölçeği.....	20

2.5. Verilerin Analizi	20
3. BÖLÜM: BULGULAR	22
SONUÇ	33
KAYNAKÇA.....	35
EK.....	41
ÖZ GEÇMİŞ	46



KISALTMALAR

DK	: Devlet Konservatuvarı
GÜDK	: Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
SAÜDK	: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
TDK	: Türk Dil Kurumu
THO	: Türk Halk Oyunları
vb	: ve benzeri
vd	: ve diğerleri



TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Dağılımlar	18
Tablo 2: Araştırmada Kullanılan Değişkenlere İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları	20
Tablo 3: Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları	21
Tablo 4: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları	22
Tablo 5: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Yaş Değişkenine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin One Way Anova Sonuçları	22
Tablo 6: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Bölüm Değişkenine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin One Way Anova Sonuçları	23
Tablo 7: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Sınıf Değişkenine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin One Way Anova Sonuçları.....	23
Tablo 8: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Enstrüman Çalıp Çalmama Durumuna Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları.....	24
Tablo 9: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Çaldığı Enstrüman Türüne Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin One Way Anova Sonuçları.....	24
Tablo 10: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Dans Özgeçmişine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları	25
Tablo 11: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Ailesinde ya da Yakın Çevresinde Dansla İlgilenen Bir Birey Olup Olmama Durumuna Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları	26
Tablo 12: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Sahne Deneyimi Değişkenine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları.....	26

ÖZET	
Başlık: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Dans Özyeterliklerinin İncelenmesi	
Yazar: Enes ŞAHİN	
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Umut ERDOĞAN	
Kabul Tarihi: 25/06/2024	Sayfa Sayısı: vi (ön kısım) + 40 (ana kısım) + 5 (ek)
Bu araştırmada, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin bazı değişkenlere göre dans özyeterliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, araştırmada genel tarama modeli benimsenmiştir. Araştırma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda öğrenim gören 100'ü kadın, 129'u erkek olmak üzere toplam 229 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak, kişisel bilgi formu ile "Dans Özyeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, demografik özelliklerin belirlenmesinde tanımlayıcı istatistiklerden, ilişkisiz ölçümlerde ortalama puanların hesaplanması ve karşılaştırılması için tek yönlü ANOVA ve bağımsız örneklem t-testinden, gruplar arasındaki farklılığın belirlenmesi için ise LSD testinden yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler kapsamında, Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin dans özyeterlikleri üzerinde cinsiyet değişkeninin ve bir enstrüman çalma ya da çalmama durumunun yordayıcı olmadığı tespit edilmiştir. 27 ve üzeri yaş grubundaki öğrencilerin 21-23 yaşa göre, Türk Halk Oyunları bölümü öğrencilerin diğer bölümlerdeki öğrencilere göre ve 4. sınıf öğrencilerinin 3. sınıf öğrencilerine göre dans özyeterlikleri daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca vurmali çalgılarla ilgilenen, ailesinde ya da yakın çevresinde dansla ilgilenen bir birey olan, daha önce en az 1 yıl ve üzerinde dans geçmişi olan ve sahne tecrübesi edinmiş öğrencilerin dans özyeterliklerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Sonuç olarak araştırmaya katılan Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin dans özyeterliklerinin çok yüksek düzeyde olduğu kaydedilmiştir. Araştırma sonucuna yönelik olarak, tüm öğrencilerin dans özyeterliklerinin gelişmesi için projeler yapılması ve dans konulu sempozyumların yapılması önerilebilir. Ek olarak gelecek çalışmalarda, nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılarak öğrencilerin görüşlerinin incelenmesi önerilebilir.	
Anahtar Kelimeler: Dans, Devlet Konservatuvarı, Öğrenci, Özyeterlik	

ABSTRACT	
Title of Thesis: Examination Of Dance Self-Efficacy Of Sakarya University State Conservatory Students	
Author of Thesis: Enes ŞAHİN	
Supervisor: Assist. Prof. Umut ERDOĞAN	
Accepted Date: 25/06/2024	Number of Pages: vi (pre text) + 40 (main body) + 5 (add)
This study aimed to examine the dance self-efficacy of the Sakarya University State Conservatory students according to some variables. For this purpose, the general survey model was adopted in the research. The research group consisted of 229 students, 100 female, and 129 male, studying at Sakarya University State Conservatory in the 2023-2024 academic year. A personal information form and a "Dance Self-Efficacy Scale" were used as a data collection tool. In the data analysis, descriptive statistics were used to determine demographic characteristics, one-way ANOVA and independent sample t-test were used to calculate and compare mean scores in unrelated measures, and the LSD test was used to determine the difference between the groups. Within the scope of the data obtained from the study, it was determined that the gender variable and the status of playing or not playing an instrument were not predictors of the dance self-efficacy of the State Conservatory students. The dance self-efficacy of the students in the 27 and over age group was higher than the 21-23 age group, the students of the Turkish Folk Dance department were higher than the students in other departments, and the 4th-grade students were higher than the 3rd-grade students. In addition, it was observed that the dance self-efficacy of students who are interested in percussion instruments, who are interested in dance in their family or close environment, who have a dance history of at least one year or more, and who have gained stage experience is higher. As a result, it was noted that the dance self-proficiency of the State Conservatory students participating in the study was very high. Based on the research results, it can be suggested that projects and symposiums on dance be carried out to develop the dance self-efficacy of all students. In addition, in future studies, it may be recommended to examine the opinions of students by using qualitative research methods.	
Keywords: Dance, State Conservatory, Student, Self-Efficacy	

GİRİŞ

İnsanoğlunun varoluşundan itibaren yaşam, ölüm, düğün, bayram ve benzeri (vb.) birçok olayı ritüellerle yansıttığı bilinmektedir. Sözü edilen ritüeller ilkel çağlardan bugüne süregelmiş ve gerek müzik gerekse dansla harmanlanarak kültürel özellikleri yansıtmaya devam etmiştir. Nihayetinde insanoğlunun doğumundan ölümüne kadar yaşanmış ya da yaşanmak üzere olan tüm doğa ve iklim koşullarını, var olan bütün canlıları ve onlarla olan ilişkilerini Türk Halk Oyunları (THO) bünyesinde yansıtmaya fırsatı bulunmuştur (Koçkar, 1998). Özyeterlik ise bireylerin bir şey, bir durum ya da hareket konusunda kendi yeteneklerine olan inancıdır (Bandura, 1977, s. 193). Her birey, yetenekleri doğrultusunda farklı alanlara yönelmekte ve özgüven, öz benlik ve özyeterlikleri doğrultusunda belirli performanslar sergilemektedirler. Özel yetenek alanı olarak bilinen ve bu doğrultuda belirli sınavlarla öğrenci alan Devlet Konservatuvarı (DK) öğrencilerinin de, dans özyeterliklerinin yüksek düzeyde olması öngörülmektedir. Dolayısıyla bu araştırmada, bazı değişkenler ele alınarak Devlet Konservatuvarı öğrencilerin özyeterlik düzeyleri ne düzeydedir? sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Dans, bireyin duygu ve düşüncelerin hareket biçimleri ile yansıttığı hareket sanatı olarak belirtilmektedir (Hanna, 1979, s. 13-20). Aktaş (1999) dansı, bireyin duygu ve düşüncelerini yansıtmak, toplumla iletişim sağlamak amacıyla hareketler bütününe ortaya çıkardığı estetik ve ritmik değerlere sahip hayal gücü olarak ifade etmektedir. Ayrıca bu gücün fiziksel ve duyuşsal açıdan 14 farklı davranışı içerdiğini de söylemektedir. Dans, yalnızca fiziksel ve duyuşsal değil, aynı zamanda psikolojik gelişime de katkı sağlayan bir eylemdir. Hayatın birçok alanında yer edinen farklı amaçlarla bir araç olarak tercih edilen dans, bireyin özgüvenini artırmada, mutlu etmede (Göbel, 2018), farklı bakış açılarının gelişmesini sağlamada ve insan fizyolojisinin gelişiminde de önemli rol oynamaktadır. Demirel-Temel & Temel (2016) de, dans eğitiminin çocukların bedensel fonksiyonlarını ve koordinasyon becerilerini geliştirdiği gibi zihinsel gelişimlerini de desteklediğini vurgulamıştır.

Özyeterlik genel tanımıyla, bireyin kendine olan inancıdır (Bandura, 1977, s. 193; Schunk, 1989, s. 13). Dolayısıyla bireyin belirli bir performans elde edebilmesi için gerekli olan işleri başarmasına olan öznel yargısı olarak açıklanmaktadır (Bandura, 1995). Birey kendine, yeteneklerine inanırsa ve bu yönde bir davranış eğilimine yönelirse başarıya ulaşabilmektedir. Ancak yeteneği olmayan bir alana yönelirse veya yeteneği

olduğu halde bir işi yapabileceğine inanmıyorsa başarıya ulaşmada problemler yaşayabilmektedir. Bu durum da, özyeterlik kavramı ile ortaya konmaktadır. Bu bilgilerden hareketle dans özyeterliği kavramı da, bireyin dansa ilişkin figür, hareket veya algısının performansa dönüştürülebilmedeki inancı olarak ifade edilmektedir (Aksu, 2021).

Bu çalışmada, dans özyeterliğinin incelenmesi ile birlikte öğrencilerin hangi amaçla eğitim aldığı, kültüre ve sanata ne kadar önem verdiği açığa çıkarılmak istenilmektedir. Ulusal ve uluslararası sanatsal ve bilimsel ilerleme ve değişimlere açık, Geleneksel Türk Halk Oyunlarına hâkim, alanını günümüz sanat akımlarıyla birleştirerek özgün çalışmalar yapabilen, eğitimci, icracı ve akademisyen yetiştirmek misyonunu üstlenen ve ürettiği bilgi ve sanatsal çalışmalarla, alanına, ulusal ve uluslararası boyutta katkı sağlaması beklenen (Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [SAÜDKc], 2024). Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin dans özyeterlikleri önem arz etmektedir. Alaylı olarak adlandırılan ya da belirli bir eğitim süreci alan tüm özel yetenekli öğrencilerin, lisans eğitimini alarak hem teorik hem de uygulama alanında yetkinlik kazanmaları hedeflenmektedir. Bu bağlamda, lisans eğitimi alan öğrencilerin gerek sahne deneyimi kazanımları gerekse dansa yönelik müzik ya da hareket eğitimi almalarının dans özyeterlikleri üzerinde olumlu etkilerinin olması beklenilmektedir.

Bu kapsamda çalışma; giriş, kavramsal çerçeve, yöntem, bulgular, tartışma ve sonuç bölümlerinden oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu ve “Dans Özyeterlik Ölçeği”nden yararlanılmıştır. Ayrıca çalışmada karşılaşılabilecek güçlükler bağlamında, katılımcıların gönüllü olmaması, yetersiz ya da eksik yanıt verilmesi durumlarında da ilgili veriler çalışmaya dahil edilmemiştir.

Çalışmanın Konusu

Bu çalışmada, ele alınacak olan dans özyeterliği konusu yalnızca araştırma grubu ve bazı değişkenlerle (cinsiyet, bölüm, yaş, sınıf, enstrüman çalıp çalmama durumu, çalınan enstrümanın türü, dans özgeçmişi, ailede ya da yakın çevrede profesyonel olarak dans özgeçmişi olup olmama durumu ve daha önce sahne deneyimi olup olmama durumu) sınırlıdır. Çalışmanın problem cümlesi, Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin bazı değişkenlere göre dans özyeterlikleri farklılaşmakta mıdır? şeklindedir.

Çalışmanın Önemi

Literatürde yapılan tezlerde ve diğer akademik çalışmalarda yer alan araştırma grubu ile bu araştırmanın araştırma grubu alan bakımından farklılık göstermektedir. Özellikle Türk Halk Oyunları bölümü kapsamında zorunlu ders olarak dans ve halk oyunları derslerinin yer alması, Konservatuvarın diğer bölümlerinde ise seçmeli dersler kapsamında dansla ilgili derslerin bulunması dans özyeterliğinin ele alınması bakımından önemli bir etken olarak düşünülmektedir. Literatürdeki çalışma alanlarının üniversite öğrencilerini dikkate alması ve alan bakımından Spor Bilimlerine yönelik olması da, bu araştırmanın alan bakımından farklılığını ortaya koymakta ve alandaki tek çalışma olma özelliğini göstermektedir.

Bir amaç doğrultusunda eğitim verilen, özel yetenek sınavları ile test edilen ve yetenekli olduğu kabul gören öğrencilerin dans özyeterliklerinin ölçülebilir ve yorumlanabilir kılınması gelecek neslin nasıl eğitim göreceği ve bilgilendirileceği konusunda da fikir yürütebilmeyi sağlayacaktır. Nitekim araştırma neticesinde olumlu ve olumsuz bakış açıları, avantaj ve dezavantajlar da belirlenerek eğitim sistemi için bir analiz yapılabilir ve gelişim boyutu çözüm odaklı desteklenebilir. Birçok öğrencinin sadece bir diploma almak koşuluyla eğitim-öğretime devam etmesi de yadsınamaz gerçeklerden biridir. Bu anlamda da mesleğine bağlı, mesleğini severek icra eden bireylerin yetişip yetişmediği de ortaya konabilir ve alınması gereken önlemler konusunda araştırma alana ışık tutabilir. Ayrıca araştırmanın odak noktası, öğrencilerin dans etmeye yönelik kendilerine olan inançlarının ortaya konmasıdır. Nihayetinde gelecek nesili eğitecek olan eğitmen adaylarının inançları da bu konuda önemli görülmektedir.

Bir başka yönden alanda yapılan çalışmaların genellikle proje, icra ya da betimsel yöntemlerle yapıldığı da dikkat çeken diğer hususlardan biridir. Birçok alanda olduğu gibi Devlet Konservatuvarında da gerek deneysel gerek nitel ya da nicel gerekse karma çalışmalardan yararlanılarak alana yeni bir soluk getireceği düşünülmektedir.

Çalışmanın Amacı

Araştırmada, Devlet Konservatuvarı'nda öğrenim gören öğrencilerin bazı değişkenlere göre (cinsiyet, bölüm, yaş, sınıf, enstrüman çalıp çalmama durumu, çalınan enstrümanın türü, dans özgeçmişi, ailede ya da yakın çevrede profesyonel olarak dans özgeçmişi olup

olmama durumu ve daha önce sahne deneyimi olup olmama durumu) dans özyeterliklerinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmanın, gelecek nesili yetiştirecek olan aday eğitimcilerin, müzisyenlerin ya da dansçıların profilleri hakkında net bir izlenim oluşturma hedeflenilmektedir. Ayrıca verilen eğitimin sonuçlarını ortaya koyma noktasında da araştırmanın ölçülebilir nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Bununla birlikte ders planlarının, öğrencilerin dans özyeterliliklerine olumlu ya da olumsuz etkisini tespit etmek amaçlanmaktadır.

Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışmada, Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin dans özyeterlilikleri genel tarama modeli ile incelenmiştir. Genel tarama modelleri, evren üzerinde genel bir yargıya ulaşmak üzere evrenin tamamı ya da evrenden alınacak bir grup veya örneklem üzerinden yapılan tarama araştırmalarıdır (Karasar, 2009).

1. BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, çalışmanın ana hatlarının oluşması için dans, özyeterlik ve Devlet Konservatuarı'nın tarihçesi ve misyonu hakkında genel bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca özyeterliğin kuramsal temelleri ele alınarak dayanak oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda elde edilen bilgiler, alanyazın doğrultusunda ana ve alt başlıklara ayrılarak açıklanmıştır.

1.1. Dans

Dans kelimesinin Almanca, Fransızca, İngilizce ve benzeri dillerde karşılığı “Tanz, Tanse, Dance” olarak bilinmektedir. Türkçe’de dans kelimesine karşılık olarak “Raks” kelimesi ifade edilmektedir. Bunun nedeni, Arapça kökenli olan ve Türkçeye yerleşen kelimenin sıçrayarak oynama manasına gelmesinden kaynaklanmaktadır (Eroğlu, 2017; Türk Dil Kurumu [TDK,], 2024).

Dans sanatların en eskisi ve hatta sanatlardan bile daha eski olarak ifade edilir. Bunun sebebi, insanoğlunun zamanda ve boşlukta oluşan kalıp bedensel hareketlerle açıklanır (Royce, 2003). İlkel çağlardan bugüne kadar gelen ve gelecekte de var olacağı kabul gören dans kavramına yönelik bilim insanları tarafından yapılan birçok tanımlama bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir:

En genel tanımıyla ve Türk Dil Kurumu Sözlüğü’nde yer alan bilgi kapsamında dans; müziğin temposuna uyum sağlanarak yapılan, estetik değerleri içinde barındıran ve düzenli olarak yapılan vücut hareketleri veya raks olarak ifade edilmektedir (TDK, 2024). Paulson dansı; hissetmek, anlamak, anlamlandırmak ve iletişim sağlamak amacıyla hareketlerin araç olarak kullanıldığı bir sanat dalı olarak tanımlamaktadır (Paulson’dan aktaran Lin, 2005).

Acet (2019) dansı, insanlığın doğuşundan itibaren var olan, duygu ve düşüncelerin aktarımının fiziksel semboller ile gerçekleştirildiği iletişim aracı olarak belirtmektedir. Aktaş (2006) dansı, kişisel duygu ve düşüncelerin iletilmesi ve toplumla iletişim kurulabilmesi için hareketler bütününe ortaya çıkardığı estetik, ritmik özelliğe sahip hayal gücüyle oluşan fiziksel ve duygusal on dört davranış olarak açıklamaktadır.

Koçkar (1998) dansı, hareketlerin belirli adım ve kalıplara bölünerek oluştuğu, müzik, duygu ve düşüncelerin parçadan bütüne doğru olgu yaratarak sunulduğu bir sanat alanı olarak betimlemektedir.

Hugel, Cadopi ve Perrin (1999) ise dansı, insanın motorsal-devinimsel hareketlerinin öznel bir aktarımı olarak tanımlamaktadır.

Özetle bilim insanlarının, felsefe ve kuramcılarının tanımlarından yola çıkılarak dansın bir mesaj verme aracı olduğu, müzik, estetik gibi birçok değeri kapsayan, söylenmek istenen veya söylenemeyen duygu ve düşüncelerin anlatılmasında yer verilen bir sanat dalı olduğu söylenebilir. Ayrıca dansın kaynağına ilişkin belli başlı bir döneme, tarihe ya da insan topluluğuna ait kesin bilgiler verilemese de (Taşkiran, 2008), ilk insanın var olduğu günden itibaren ayak sesleri, ellerin birbirine çırpması ve doğa olayları gibi birçok doğal ortama ait sesle birlikte dansın varlığının söz konusu olduğu yüzyıllardır kabul görmektedir (Özkan, 2006). Nitekim edinilen bilgiler ışığında, her dönemin bir dans stiline olduğu ve toplumların danslarla kültürel yapısını, adetlerini, yaşam biçimlerini ifade etme aracı olarak kullandığı kayıtlarda yer almaktadır (Taşkiran, 2008; Turan, 2001).

1.1.1. Dans Tarihi

Dansın tarihine ilişkin kesin ve net bir bilgi bulunmamaktadır. Fakat yazı bulunmadan, dansın var olduğuna dair bilgileri öne sürülmüştür. İnsanlığın varlığından itibaren bir boşluk içerisinde olduğu, sonra da bu boşluk içinde doğayı, hayvanları gözlemleyerek sesi taklit etmeye çalıştığı ifade edilmiştir. İnsanlar doğayla sürekli iletişim halinde oldukları için, doğadan gelen seslere yavaş ya da hızlı bir ritimle ayak uydurmuşlardır (Morpa Spor Ansiklopedisi, 2005, s. 93). Dolayısıyla önce tabiatı yüce görüp birçok şeye tapan ve kendisine meyve veren ağacı kutsal sayan insanlığın varoluşuyla sesin, hareketin ve dansın da varlığının ortaya çıktığı belirtilmiştir (Köktan, 2014, s. 263). Bu danslar zamanla çeşitli ritimlere ve dans geleneklerine dönüşmüştür (Morpa Spor Ansiklopedisi, 2005, s. 94).

Kutsal sayılan ağacın etrafında aidiyet duygusu ile önce bir alan yaratılmıştır. Bu alan, insanlığın ilk oyun alanı olarak kabul görmüştür. Oyun alanında doğanın ve bedenin ritmik yapısının birleşmesi; önce ellerin, sonra ayakların ve tüm vücudun hareket ettirilmesiyle oluşmuştur. İşte oluşan bu hareketler, dansın temel varlığını işaret etmiştir (Köktan, 2014, s. 263). Koçkar (1998) bu konuda, ilk insanların anlaşmakta güçlük çektikleri için dansı araç olarak bulduklarını ve iletişime çözü ürettiklerini söylemiştir. Özkan (2006) da benzer şekilde, ilk çağlardan itibaren insanoğlunun iletişim kurma

abasında olduğunu, duygu, dnce ve inanışlarını birbirlerine ileti yoluyla göndermek için de dansı bulduklarını ifade etmiştir. Eski ağlarda mağara duvarlarına yapılan resimler de, dansın varlığına ilişkin bu bilgiyi doğrulamaktadır (Eroğlu,1999; Tercan, 2016, s. 22). İlk insanlar dans konusunda bilgisiz olsalar da, resimlerdeki adım biçimleri ve eşlik ezgileri binlerce yıldır bilinmektedir (zkan, 2006).

Dans, insanlık tarihinin en eski sanat eylemi olarak kabul edilmekte ve yaklaşık 9.000 yıl önce uygarlıklar tarafından tercih edilen bir ifade biçimi olarak ifade edilmektedir. Dans, resim, şiir, müzik ve tiyatro gibi sanat dallarının ardından ortaya çıkmıştır. atal Hyk'teki en eski renkli duvar resmi, dansın ilkel çağlardaki varlığının en iyi örneklerinden biridir. Bu resimde, pars derisi giymiş dansçılar, ok ve yaylarla davul eşliğinde dans etmektedirler (Koçkar, 1998, s. 9). İnsanlar, öncelikle kutsal inançlarını ve daha sonra da ölüm, doğum, hasat, savaş, av gibi olayları dans yoluyla anlatmaya başlamışlardır. Danslar zamanla dinsel ve trenselle ritüellere dönüşmüş ve bir amaç haline gelmiştir (Tercan, 2016, s. 21). Mısır'da da dansın kökeninin dini içerikli olduğu ve ritüellerde toplumsal açıdan önemli bir rol oynadığı araştırmalarla ortaya konmuştur (Taşkiran, 2008, s. 11). Farklı lkeler, dansı kendi kültürel değerleriyle harmanlayarak benimsemiş ve ifade etmeye çalışmıştır. Dans, kültürel değişimlere uğramış ve yaklaşık 4.000 yıllık bir süre zarfında hızlı bir gelişim ve değişim geçirmiştir (Tercan, 2016, s. 22). Ayrıca Dans kelimesinin kökeni Eski Fransızcadaki "dancier" kelimesine dayandığı düşünülmektedir ve geçmişi 14. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Fransız kültürünün etkisiyle İşpanya'dan Rusya'ya kadar geniş bir kitleye yayıldığı düşünülmektedir (Kurtişoğlu ve Altuğ, 2009).

Tarih boyunca, Mısır, Roma ve Bizans gibi bazı imparatorluklar, danslarında belirli kurallar çerçevesinde adımlarını ve vücut hareketlerini kullanmışlardır. Ortaçağda, dans dinsel özelliklerinden ayrılarak bir sahne gösterisi haline gelmiştir. 16. yüzyılda ise Avrupa'daki bazı besteciler, sadece dans performansları için müziklerini bestelemişlerdir (Ayyıldız, 2015, s. 19).

19. yüzyıla gelindiğinde, uluslararası dans türlerine birçok yeni dans eklenmiştir. Vals, One Step ve Foxfort gibi danslar, kadın ve erkek arasındaki ateşli ve tutkulu çekimi yansıtan bir estetiğe sahiptir. Tango ise Arjantin'de doğmuş, Paris'te büyümüş (Sariboğa, 2019) ve aşk, acı ve hayal kırıklığını anlatan bir dans olarak ortaya çıkmıştır. Bu yüzyılda sevilen ve uygulanan danslar arasında yer almışlardır. Klasik danslar hızla gelişmiş ve

sonrasında Latin Amerikan dansları ve Modern danslar da eklenerek dans çeşitliliği artmıştır. Charleston, Rhumba, Swing ve Jive gibi danslar ise yeni danslar ortaya çıksa da klasik danslarda varlıklarını sürdürmüşlerdir. Sonrasında 1960'ların en popüler dansı olan Twist, Bosso Nova ve Madison gibi danslar ortaya çıkmıştır. 20. yüzyılda aktif olarak varlığını sürdüren tek klasik ritim ise Vals'tir. Valsın yanı sıra Samba, Seguidilla ve Pasodoble gibi Güney Amerika kökenli halk dansları ile Blues ve Regtime gibi Amerika zenci dansları da doğmuştur. Dansın günümüzdeki önemi nedeniyle, 1973 yılında Unesco'ya bağlı bir örgüt olan Uluslararası Dans Konseyi (CIDDD) kurulmuştur. CIDDD tarafından alınan kararla; ünlü koreograf, dansçı, yazar ve dans reformcusu Fransız Jean Georges Noverre'in doğum günü olan 29 Nisan, 'Dünya Dans Günü' olarak kabul edilmiştir (Morpa Spor Ansiklopedisi, 2005, s. 95).

Dans, Türk toplumunda da diğer tüm insan topluluklarında olduğu gibi başlangıçta dinsel bir anlam taşımıştır. Şamanlar tarafından gerçekleştirilen danslar, kötü ruhları uzaklaştırmak ve büyü yapmak amacıyla icra edilmiştir. Tarihsel kaynaklardan bilindiği üzere, çeşitli sebeplerle düzenlenen büyük şöenlerde toplu halde dans edilmiş ve şamanlar kılıçlarıyla dansı yönetmişlerdir. Nihayetinde dans etmek, günlük yaşamın ötesine geçmek ve doğanın sırlarını keşfetmek anlamına gelir. Dans, insanları bir araya getirme gücünü her zaman korumuş ve binlerce yıl boyunca varlığını sürdürmüştür. Dans, toplumun ve günlük yaşamın bir parçası olarak gelişmeye devam etmektedir (Morpa Spor Ansiklopedisi, 2005, s. 94).

1.1.2. Dans Türleri

Bir iletişim aracı olarak yüzyıllarca kullanılan dans, bugün bile çeşitli mesajlar içermekte ve toplumların ortak dillerinden biri olarak yaşamaya ve yaşatılmaya devam edilmektedir. Çoğu alanda görüldüğü gibi dansta da toplumların ekonomik, sosyal ve teknolojik (Aktaş, 2006, s. 9) açıdan kültürel etkileşimlere maruz kaldığı özellikle günümüzün en büyük gerçeğidir. Bu etkileşimler kimi zaman yararlı, kimi zamanda zararlı olarak etkilerini bulunduğu bölgeye yansıtmaktadır. Toplumların olduğu her yerde var olan dans, zamanla sözü edilen etkileşim ve gelişimler sonucunda çeşitli türlere ayrılmıştır.

Dansın doğuşu ve gelişiminden itibaren ilkel çağlardan itibaren ilkelerde dans, ilk uygarlıklarda dans, ortaçağ ve Rönesans'ta dans, 18. ve 19. yüzyıllarda dans ve 20. yüzyıl dansları olarak hiyerarşik açıdan kıstaslamalar yapılmaktadır (Koçkar, 1998). Aktaş

(1999)'ın ele aldığı biçimde ise dinsel, geleneksel, taklide dayalı, sosyal ve sanatsal danslar olarak kategorize edildiği görülmektedir. Bununla birlikte literatürde bale, Türk dansları, Anadolu dansları ya da halk danslarına ilişkin sınıflandırmaların yer aldığı da dikkat çekmektedir.

1.2. Özyeterlik Kavramı

Albert Bandura'nın 1977 yılında "Sosyal-Bilişsel Kuramı" oluşturmasıyla (Bandura, 1977) özyeterlik kavramı da ortaya çıkmıştır. Özyeterlik, bireyin ya da bireylerin bir işi, etkinliği gerçekleştirebileceğine yönelik kendine olan inanç ve yargılardır (Bandura, 1989). Bandura'ya göre model alınan davranışın performansa dönüşmesinde özyeterlik algısı bir etkidir. Bu açıdan, bireyin kendi yeteneklerini algılama biçimi aslında özyeterlik algısıdır (Koç-Erdamar, 2020, s. 215). Kendini tanıyan, yeterlik ve yetersizliklerini bilen veya değerlendiren birey, bir davranışı nasıl iyi bir şekilde öğrenebileceğini de bilir.

Bandura'nın öncülüğünde ileri sürülen özyeterlik kavramı, birçok eğitimci, felsefeci ve bilim insanı tarafından tanımlanmaya çalışılmıştır. Bu tanımlamalardan bazıları, aşağıda detaylı bir şekilde ele alınarak araştırmanın odak noktası olan dans özyeterliliğinin en iyi şekilde kavranması için öncelikle özyeterlik kavramının anlaşılması hedeflenilmiştir.

Bandura (1986, s. 391) özyeterlik kavramını, bireyin kendi gücü ve potansiyeline yönelik yaptığı işlerde yeteneğine ilişkin oluşturduğu öz yargı olarak tanımlamaktadır.

Schunk (1989, s. 13) özyeterliliği, bireyin ön organize edicilerden yararlanabilmesi ile yeteneğini yansıtabilmesi ekseninde açıklamakta ve yeni bilgilerin öğrenilmesinde bireyin kendi yeterliliğine olan inancı olarak vurgulamaktadır.

Yıldırım ve İlhan (2010) özyeterliliği, yetenekli olmaktan ziyade bireyin kendi kaynaklarına güven duymasıyla açıklamaktadır. Örneğin, birey bir işe karşı ne kadar becerikli olursa olsun eğer özyeterlik algısı düşükse beceriyi harekete dönüştürmede yetersiz kalacaktır.

Senemoğlu (2023, s. 234), özyeterliliği bireyin becerilerinin bir fonksiyonu değil, becerisini kullanarak yapabildikleri şeylere yönelik yargılarının ürünü olarak belirtmektedir. Ayrıca özyeterliliği problemlerle baş etme, sorunların üstesinden gelme, bir şeyi başarabilmeye ilişkin kapasitesinin farkında olma olarak açıklamaktadır.

Kaya (2020, s. 11) özyeterliği, literatürde edinilen bilgilerle insanın doğuştan bilişsel ve duyuşsal sonradan ise çevre etkileşimiyle kasıtlı veya gizil yollardan öğrendiği bilgiyi davranışa dönüştürmedeki potansiyel güç olarak ifade etmektedir.

Özyeterlik yargıları, dört temel kaynaktan ortaya çıkan bilgilerden etkilenmektedir. Bunlar; doğrudan birey tarafından yapılan başarılı veya başarısız etkinlikler sonucunda edinilen bilgiler, dolaylı olarak bireyin kendi özelliklerine benzerlik gösteren bir başka bireyin ya da bireylerin başarılı veya başarısız etkinlikleri, sözel ikna yani bireyin başarı gösterip gösteremeyeceğine ilişkin yapılan yorumlamalar, destek ya da teşvikler ve psikolojik durum yani bireyin başarıp başarmayacağına ilişkin kendi beklentisidir. Dolayısıyla özyeterlik algısı yüksek bireyler, özyeterlik algısı düşük olan bireylere karşın daha girişimci, gayret gösterici, ısrarcı ve sebatkâr olmaktadır (Bandura, 1980).

1.2.1. Dans Özyeterliği

Dans, bireyin duyu ve düşüncelerini aktarıp diğer bireylerle iletişim kurabilmesini sağlayan sosyal ve kültürel bir öğedir. Bu sosyo-kültürel öğe, toplumsal iletişimi kolaylaştırabildiği gibi estetik ve sanatsal değerleri, kültürel yapıyı, yaşam biçimlerini, doğa olaylarını ve hayatın birçok alanını sözsüz bir biçimde hareketlerle davranışa dönüştürebilmektedir (Turan, 2016).

Temeli özyeterlik kavramına dayanan dans özyeterliği ise hareket etme, ritmik öğeleri anlamlandırma, hareket ve müziğin oluşumunu sağlayarak yeni bir ürün ortaya koyma potansiyeline ilişkin inanç olarak tanımlanabilir. Dans özyeterliği, bireyin bir dansı, figürü başarılı bir şekilde yapabileceğine ilişkin potansiyel güce ya da yeteneğe olan öz yargısıdır. Aksu (2021) da yaptığı çalışmada, bu tanımlı destekleyici nitelikte dans özyeterliği bireyin dansa yönelik figür, hareket veya tutumunun performansa dönüştürölme sürecine ilişkin inancı şeklinde ifade etmektedir.

1.3. Özyeterliğin Dayandığı Temel Kuramlar

Özyeterliğin dayandığı temel kuramlar ya da bir başka ifadeyle ilkeler, altı boyutta ele alınmaktadır. Bunlar; karşılıklı belirleyicilik kapasitesi, sembolleştirme kapasitesi, öz düzenleme kapasitesi, öz yargılama kapasitesi, öngörü kapasitesi ve dolaylı öğrenme kapasitesidir. Bu bağlamda, özyeterlik belirli kuramsal temellere dayandırılmakta ve sözü edilen altı boyutla kapsamlı bir şekilde açıklanmaya çalışılmaktadır.

1.3.1. Karşılıklı Belirleyicilik Kapasitesi

Karşılıklı belirleyicilik kapasitesinde öğrenmeyi etkileyen üç faktörden söz edilmektedir. Bunlar; birey, çevre ve davranıştır. Bandura'ya göre, insanların çevreyi belirli biçimler de etkileyebilme gücü olduğu gibi çevre de bireyi belirli davranışlar açısından şekillendirebilmektedir (Aldemir, 2017, s. 182). Bu durum, birey ile çevre arasından ve davranışlar yönünden karşılıklı belirleyicilik kapasitesini oluşturmaktadır. Başka bir ifadeyle, birey, çevre ve bireyin davranışı etkileşim içerisinde. Bu üçlü bileşen, bir sonraki davranışı oluşturmak için hep birlikte hareket eder. Dolayısıyla üç bileşenden hiçbirisi, birbirinden bağımsız değildir (Olson & Hergenhahn, 2016, s. 321). Örneğin; bir dans eğitmeninin oluşturduğu etkinlikler, öğrencilerin davranışlarını etkileyebilir. Bir başka açıdan müzik dersinde oluşturulan çevre, bireyin öğrenmesini, davranışlarını ya da öğretmenin öğretme yaklaşımını etkileyebilir. Yalnızca eğitim ortamında da değil, günlük hayat içerisinde günaydın denildiğinde çevreden aynı tepkilerin alınması bir yansıma ve karşılıklı belirleyicilik olarak örneklenebilir (Gültekin, 2012, s. 111). Dolayısıyla bireyin beklentileri, nasıl davranılacağını da etkilemiş olur (Bandura, 1986).

1.3.2. Sembolleştirme Kapasitesi

Bandura'ya göre, bireyler olayları sembolleştirerek belleğe göndermektedir. Düşünme gücüne sahip olan bireyler, çevrelerinde gördükleri birçok şeyi (nesne, insan, bitki vb.) görmekte ve onlar hakkında bilgi edinmektedirler. Aradan belirli bir süre geçtiğinde ise hafızalarında yalnızca gördükleri şeylerden bazıları kalmaktadır. Hafızada kalan şeyler ise sembolleştirme kapasitesinin bir etkisidir (Altun & Çolak, 2011, s. 34).

Bireyler gözlemledikleri ve deneyim sağladıkları hemen her şeyi sembolleştirirler. Bu semboller aracılığıyla da hatırlamayı gerçekleştirmiş olurlar. Ayrıca sembolleştirmeler sadece şekillerle değil aynı zamanda sözel ifadelerle de mümkün olabilmektedir (Bandura, 1989; Gülay-Ogelman, 2016, s. 131). Birey sembolleştirme kapasitesini kullanarak yani öğrenmiş olduğu bilgileri organize ederek ihtiyacı olduğunda bu bilgileri hatırlayabilir ve bu bilgilerden yararlanabilir (Ülgen, 2010, s. 23). Bu bilgilerden de anlaşılacağı gibi birey, dünyaya geldiği andan itibaren birçok bilgiyle, nesneyle karşılaşabilir. Gerek çevresel, kültürel yönden gerekse dilsel açıdan çerçevesinde yaşadıklarını sembolleştirerek ihtiyaç duyduğunda ortaya çıkarabilir ve bu kodlamaları kullanabilir (Torun & Yıldız, 2013, s. 1315). Bir öğrencinin halk oyunları dersinde

öğrendiği zeybek oyunlarını sembolleştirerek öğrenmesi ve gelecekte ihtiyaç duyduğunda bu oyunları oynaması ya da öğretmesi örnek olarak verilebilir. Bu bağlamda, sembolleştirme kapasitesini kullanabilen bireyin deneyimlerini kodlama, hatırlama veya geri çağırma potansiyeli de yüksek olacaktır.

1.3.3. Öz Düzenleme Kapasitesi

Öz düzenleme kapasitesi, bireyin kendi davranışlarını gözlemleyerek kendi ölçütleri ile karşılaştırması ve yargıda bulunması, yargılama sonunda eğer gerekiyorsa önceden belirlediği ölçütlere uygun şekilde davranışlarını yeniden düzenlemesi olarak tanımlamaktadır (Altun & Çolak, 2011, s. 35). Bu bilgiden hareketle öz düzenleme kapasitesi içsel standartları ve öz tepkiyi işaret etmektedir. Öz düzenleme kapasitesini kullanabilen birey, kendi davranışlarını kontrol edebilmekte, gerektiğinde düzenleyebilmektedir. Bu da, bireyin kendini gözlemleyebilme, öz yargıda bulunma ve kendisine tepki göstermesiyle olabilmektedir (Gülay-Ogelman, 2016, s. 132). Nitekim öz düzenleme de etkili olan faktör, içsel pekiştireçlerdir (Grusec & Lytton, 1988). Öz düzenleme kapasitesini kullanan bireyler kendi kurallarını oluşturarak ne yemek yiyeceklerini, ne kadar dans edeceklerini, ne kadar enstrüman çalacakları, hangi davranışları sergileyeceklerini kendileri kontrol edebilir ve şekillendirebilirler (Baysal, 2010, s. 7).

1.3.4. Öz Yargılama Kapasitesi

Geçmiş yaşantılar, bireyin düşündüklerini ve uygulamaya dönüştürdüklerini görmeleri açısından önemli görülmektedir. Bunun nedeni, bireyin davranışlarının sonuçlarını görebilmesi, denetleme yapabilmesi ve düşüncelerinin yeterli olup olmadığını bir nevi test edebilmesidir (Bandura, 1997; Demirbaş & Yağbasan, 2005). Öz yargılama ya da bir başka ifadeyle öz değerlendirme kapasitesini kullanan bireyler, kendi deneyimleri hakkında düşünebilir ve kendi davranışları üzerinde değerlendirme yapabilirler. Bununla birlikte, öz yargılama kapasitesi yüksek bireylerin çevreye uyum sağlama potansiyeli de yüksektir (Gültekin, 2012, s. 112). Sahne performansında yetkin olmayan bir bireyin, eksiklerini tamamlayarak ve hatalarını düzelterek başarıya ulaşması ya da vize sınavından düşük not alan halk oyunları bölümü öğrencisinin final sınavı için güçlü ve zayıf yönlerini

göz önünde bulundurarak farklı metotlarla çalışması öz yargılama kapasitesini kullandığını göstermektedir.

1.3.5. Öngörü Kapasitesi

Öngörü kapasitesi, bireyin gelecekle ilgili düzenleme yapabilmesini, tahminde bulunabilmesini ifade etmektedir (Bandura, 1989). Kendini gözlemleyen ve değerlendirebilen birey, davranışlarının sonuçlarına ilişkin tahminde bulunabilmektedir. Bu durum, bireyin öngörü kapasitesi ile ilişkilidir (Gülay-Ogelman, 2016, s. 132). Devlet Konservatuarı yetenek sınavına girmek isteyen lise öğrencisinin sınav koşulları araştırarak, sınavdan önce bu koşullar için hazırlık yapması öngörü kapasitesine örnek gösterilebilir.

Öngörü kapasitesi yüksek bir birey, davranışlarını yönlendirebilir. Çünkü önceki yaşantılar, bireyin henüz davranışı gerçekleştirmeden o davranışın sonucunu önceden kestirmesiyle birlikte beklentileri oluşturmasını sağlar. Davranış sonucuna ilişkin beklentiler, davranışın gerçek sonuçlarından ziyade davranışın tekrarlanma olasılığını etkiler. Burada, bireyin beklentiler aslında önceden öngörülen sonucun değerlendirilmesidir. Dolayısıyla birey, beklentilerine bağlı olarak davranışlarını düzenleyebilir ve öngörülü davranışlar sergileyebilir (Bayrakçı, 2007). Kısaca birey, gelecek için plan yapabilme becerisini kullanabilmekte yani ileriye düşünebilmektedirler (Ceyhan, 2020; Senemoğlu, 2013, s. 228).

1.3.6. Dolaylı Öğrenme Kapasitesi

Sosyal öğrenme açısından önemli bir ilke olarak kabul gören, dolaylı öğrenme kapasitesi bireyin kendi deneyimlerinin yanı sıra başkalarının yaşantılarından da yararlanılabileceğini vurgulamaktadır. Birey kendi deneyimleri ile belirli ya da kısıtlı bir alanda öğrenmeye alanına ulaşırken; bir başkasının deneyimleri ile bu alanı genişleterek öğrenme hızını da geliştirmiş olur (Aldemir, 2017, s. 180). Birey kendi imkânları, alanı ve yeteneği doğrultusunda bilgiler edinirken çevresinde yaşananları da gözlemleyerek dolaylı olarak tecrübe edinebilmektedir (Ceyhan, 2019, s. 12). Solfej dersinde öğretmenin bir öğrenciyi çalışmasından dolayı ödüllendirmesi, diğer öğrenciler için dolaylı öğrenmenin gerçekleşmesini etkileyecektir. Toplum içinde özellikle de küçük yaş

gruplarında aferin denilmesi, takdir edilmesi veya olumsuz açıdan ceza verilmesi dolaylı öğrenme kapasitesi ile ilişkilidir.

1.4. Devlet Konservatuvarı'nın Tarihçesi

Türklerde müzik alanında yer alan ilk okullaşma durumu, 1830'lu yıllarda gerçekleşmiştir. Bu anlamda, çok sesli müzik alanında yer alan ilk okul Saray Müzik Okulu olarak bilinen Musika-yı Hümayun'dur. Musika-yı Hümayun 23 Kasım 1831 tarihinde faaliyete geçmiştir. Okulun amacı, müzik alanında öğrenciler yetiştirerek Türk müziğinin geleceğe aktarılmasına öncülük etmektir (Çakar, 2015, s. 11; Temiz, 2010).

Konservatuvar kelimesinin kökeni, Fransızca olan “conceratoire” kelimesine dayanmaktadır. Kelime ilk kez 16. yüzyılda kullanılmış ve sonraki yüzyıllarda da Brüksel, Paris, Viyana, Milano, Prag, Londra ve Varşova gibi Avrupa ülkelerinde müzik okullarına verilen bir ad olarak kullanılmaya devam etmiştir (Altınay, 2011, s. 1). İlk konservatuvarın ise İtalya'da kurulduğu öne sürülmüş olup bilinen en eski konservatuvarın Napoli'deki “Santa Maria di Loreto” kabul görmüştür (Aktakka, 2012, s. 43).

Türkiye'de müzik alanına dair okullaşmanın oluşumu ve konservatuvarların ortaya çıkışı ise 20. yüzyılın ilk çeyreğinde gerçekleşmiştir. II. Meşrutiyetin ilanından sonra da okullaşmaya ilişkin çalışmalar sürdürülmüş olup bununla birlikte tiyatro alanında da ileriye yönelik adımlar atılmıştır. Nihayetinde 1914 yılında ilk konservatuvar kurularak “Dâr-ül Bedayi-i Osmani” adıyla tarihe geçmiştir (Altınay, 2011, s. 1; Özdiş, 2007, s. 29-30). Cumhuriyet'in ilanından sonra Atatürk'ün sanata, müziğe ve bilime olan desteğiyle birlikte 1924 yılında Öğretimi Birleştirme Yasası çıkarılmıştır. Bu yasa kapsamında, 1 Kasım 1924 tarihinde Musiki Muallim Mektebi'nin açılışı gerçekleşmiştir (Çakar, 2015, s. 31). 1934 yılına gelindiğinde, Atatürk'ün isteği doğrultusunda Türk müzik uzmanları ve alanda yer alan ilgili müzik insanlarının toplanarak bir kongre düzenlemesi ve kongre sonunda bir rapor oluşturmaları istenmiştir. Hazırlanan rapor Ankara'da “Milli Musiki ve Temsil Akademisi” kurulmasının temelini oluşturmuştur. Bugün Devlet Konservatuvarı olarak eğitim-öğretime katkı sunan alanlar, resmi olarak 1940 yılında hayata geçirilmiş ve Ankara'da müzik ve temsil bölümü olmak üzere toplam iki bölümde eğitime başlanmıştır (Altınay, 2011, s. 1-3).

1.4.1. Devlet Konservatuvarı Misyonu

Türkiye’de Cumhuriyet’in ilanından sonra yani 20. yüzyılın ilk çeyreği olarak ifade edilen dönemde “konservatuvar” olarak addedilen kurumlar oluşturulmaya başlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’nde kurulan ilk konservatuvarlar ise Fransız, Rus ve Alman anlayışlarının hâkim olduğu Batı sanat müziği, tiyatro, opera ve bale eğitimlerini veren kurumlar olmuşlardır. 1940’lı yıllardan itibaren öncülük çalışmaları devam eden ve gerek belediyelerde oluşumuna başlanan gerekse özel kurumlarda yerini almaya çalışan konservatuvarların lisans eğitimi kapsamında yer alması 1976 yılında gerçekleştirilmiştir. 1980 yılında da Yükseköğretim Kurumu tarafından denkliği sağlanan kurumların bünyesinde, sahne sanatlarına dair yapılandırmalar yapılmış ve zamanla müzikoloji, geleneksel sanatlar gibi bölümler de eklenerek bugüne dek süregelmiştir (Koçhan, 2021). Bugün konservatuvarların genel misyonu, alanında yetkin ulusal ve uluslararası boyutta gelişimlerine devam etmesi hedeflenen müzik bilimci, eğitmen, icracı, müzisyen, dansçı yetiştirmek üzerine kurulmuştur.

1.4.2. Devlet Konservatuvarı Vizyonu

Türkiye ve dünya çapında tanınan ve tercih edilen bir kurum olmak için, eğitim, öğretim ve araştırma kalitesine önem veren, takım çalışmasını teşvik eden, katılımcı ve paylaşımcı bir yönetim anlayışı hedef alınmaktadır. Aynı zamanda geleneksel sanatların, özellikle Türk Müziği’nin korunarak çağdaş, kalıcı ve özgün eserler ortaya konulması öncelikli amaçlar arasında yer almaktadır. Evrensel değerlere saygılı, kalite yönetimi ilkelerini benimseyen ve sürekli gelişmeye açık bir kurum olma kimliği öngörülmektedir (SAÜDKd, 2024).

Bu bağlamda Devlet Konservatuvarlarının ortak amacı, eğitim, öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerinde uluslararası rekabet gücü yüksek bir dünya üniversitesi olmaktır. Aynı zamanda nitelikli konservatuvarlarla eşdeğer bir araştırma kurumu vizyonu ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerine öncelik vermek ve sanatın, sanatçının liderliğinde evrensel hizmetler sunabilmektir.

Türk Halk Oyunları bölümü özelinde ise, kültürel kimliğin bir parçası olmaya devam etmek ve sahne sanatları alanında da ulusal ve uluslararası ilgi görmek ön plana çıkarılmıştır. Çağdaş sahne sanatları seviyesinde teknolojik imkanlardan yararlanarak bu alanda gelişim sağlamak ve kültürel değerlerin dünya ile bütünleşmesine öncülük ederek

sanatsal ve bilimsel donanımın kazandırılması hedeflenmektedir (Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [GÜDK], 2024). Nitekim ulusal ve uluslararası alanda öncülük yaparak ve çağdaş eğitim dinamiklerini takip ederek akademik çalışmalar yayınlanması, bilimsel toplantılar ve sanatsal etkinlikler düzenlenmesi de vizyon kapsamında ele alınmaktadır (İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [İTÜDK], 2024).

1.4.3. Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümü Müfredatı

Bu bölümde, dans özyeterliğiyle doğrudan bağlantılı olan Devlet Konservatuvarı bünyesindeki Türk Halk Oyunları bölümüne ilişkin müfredat bilgileri aktarılmaya çalışılmıştır. Amaç, ders içeriklerine ilişkin bilgilerin detaylandırılarak dans özyeterliği örneklerinin net bir biçimde ortaya konması ve Devlet Konservatuvarı ile dans özyeterliği kavramı arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılabilmesinin sağlanmasıdır.

Öncelikle müfredat kapsamında, özellikle Türk Halk Oyunları bölümü bünyesinde zorunlu ve seçmeli olmak üzere dersler yer almaktadır. Lisans eğitimi boyunca yani 8 yarıyılıda farklı yönleri öne çıkarılarak ve uzmanlık eğitimi esas alınarak, Türk Halk Oyunları ve Müzik Uygulamaları, Ritim Bilgisi, Bale Egzersizleri, Oyun Repertuarı ve Müziği, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma, Çalgı, Türk Halk Bilimi, Koreoloji vb. derslerin eğitimi verilmektedir (SAÜDKb, 2024).

Örneğin; Türk Halk Oyunları ve Müzik Uygulamaları I dersinde bir türün tanıtımı, teorik bilgisi, oyunları, müzikleri, kostüm ve makyajı tek tek alınırken, Türk Halk Oyunları ve Müzik Uygulamaları II dersinde farklı bir tür yine kapsamlı şekilde öğretilmeye çalışılmaktadır (SAÜDKc, 2024). Bir diğer örneklendirmede, bale egzersizleri dersinde postürü kullanabilme, motorik becerilerin gelişimi, komplike hareketlerin algılanması, vücudu çift yönlü kullanabilme becerisi, melodik ve ritmik yapıya uyum sağlayabilme ve dünya görüşünün kazandırılması ele alınmaktadır (SAÜDKa, 2024).

Sözü edilen örneklendirmeler neticesinde, öğrencilerin dansı kapsamlı bir şekilde ele almaları nedeniyle özyeterlik düzeylerin yüksek düzeyde olması beklenilmektedir.

2. BÖLÜM: YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması kapsamında veri toplama araçları ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nicel araştırma yaklaşımlarından genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, evren üzerinde genel bir kanıya varmak için evrenin bütününe veya evrenden alınacak bir grubun ya da örneklemin üzerinde yapılan tarama araştırmalarıdır (Karasar, 2009). Ölçek ve görüşme yöntemi kullanılarak veri toplama aracı oluşturulur. Genellikle belli amaçlar ya da değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla ölçek veya ölçeklerle veriler toplanır. Tarama modeli; ihtiyaç analizi, program değerlendirmesi, tutum ölçümleri, politika analizleri, davranışları, eylemleri ve örneklem özellikleri üzerinde yapılan ve çeşitli amaçlar için kullanılan tanımlamalar olarak ifade edilir (Hocaoğlu & Akkaş-Baysal, 2019, s. 78). Araştırmada, Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin bazı değişkenlere göre dans özyeterlikleri ele alınacağı için tanımlamaların en iyi şekilde analiz edilebilmesi amacıyla tarama modeli tercih edilmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2023-2024 akademik yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları, Çalgı Eğitimi, Ses Eğitimi ve Müzikoloji bölümlerinde öğrenimine devam 300 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise 2023-2024 akademik yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları, Çalgı Eğitimi, Ses Eğitimi ve Müzikoloji bölümlerinde aktif olarak öğrenimine devam, random tekniği ve gönüllülük esası ile seçilmiş 229 lisans öğrencisi oluşturmaktadır.

Değişken	Düzy	n	%	Toplam
Cinsiyet	Kadın	100	43,7	229
	Erkek	129	56,3	
Yaş	18-20	70	30,6	229
	21-23	70	30,6	
	24-26	56	24,5	
	27 yaş ve üzeri	33	14,4	
Bölüm	Türk Halk Oyunları	75	32,8	229
	Çalgı Eğitimi	63	27,5	
	Ses Eğitimi	49	21,4	
	Müzikoloji	42	18,3	
Sınıf	1. sınıf	67	29,3	229
	2. sınıf	47	20,5	
	3. sınıf	52	22,7	
	4. sınıf	63	27,5	
Enstrüman Çalıp Çalmama Durumu	Evet	179	78,2	229
	Hayır	50	21,8	
Çaldığı Enstrüman Türü	Vurmalı Çalgılar	27	11,8	229
	Telli Çalgılar	53	23,1	
	Yaylı Çalgılar	32	14,0	
	Nefesli Çalgılar	32	14,0	
	Tuşlu Çalgılar	35	15,3	
	Enstrüman Çalmıyorum	50	21,8	
Dans Özgeçmişi	Evet	163	71,2	229
	Hayır	66	28,8	
Ailede ya da Yakın Çevrede Dansla İlgilenen Bir Birey Olup Olmama Durumu	Evet	52	22,7	229
	Hayır	177	77,3	
Daha Önce Sahne Deneyimi Olup Olmama Durumuna	Evet	151	65,9	229
	Hayır	78	34,1	

Tablo 1: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Dağılımlar

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 1'e göre; araştırmaya katılan Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin 100'ü (%43,7) kadın, 129'u (%56,3) ise erkektir. Yaş değişkeni açısından öğrencilerin 70'i (%30,6) 18-20 yaş, 70'i (%30,6) 21-23 yaş ve 56'sı (%24,5) 24-26 yaş aralığında iken 33'ü (%14,4) 27 yaş ve üzerindedir. Bölüm değişkeni kapsamında, öğrencilerin 75'i (%32,8) Türk Halk

Oyunları, 63'ü (%27,5) Çalgı Eğitimi, 49'u (%21,4) Ses Eğitimi ve 42'si (%18,3) Müzikoloji Bölümü'nde öğrenimine devam etmektedir. Sınıf değişkeni bakımından öğrencilerin 67'si (%29,3) 1. sınıf, 47'si (%20,5) 2. sınıf, 52'si (%22,7) 3. sınıf ve 63'ü (%27,5) 4. sınıfta eğitim görmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin 179'u (%78,2) en az bir enstrüman çalmakta, 50'si (%21,8) ise herhangi bir enstrüman çalmamaktadır. Bu bağlamda, en az bir enstrüman çalan öğrencilerin icra ettikleri enstrüman türü ele alındığında, öğrencilerin 27'sinin (%11,8) vurmali çalgılar, 53'ünün (%23,1) telli çalgılar, 32'sinin (%14,0) yaylı çalgılar, 32'sinin (%14,0) nefesli çalgılar ve 35'inin (%15,3) tuşlu çalgılarla ilgilendiği görülmektedir. Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin dans özgeçmişleri incelendiğinde, 163'ünün (%71,2) en az 1 yıldır ve üzerinde dans ettiği, 66'sının (%28,8) ise daha önce dansla hiç ilgilenmediği dikkat çekmektedir. Katılımcıların 52'sinin (%22,7) ailesinde veya yakın çevresinde dansla ilgilenen en az bir kişinin olduğu, 177'sinin (%77,3) ise ailesinde veya yakın çevresinde dansla ilgilenen bir birey olmadığı bulunmuştur. Bununla birlikte öğrencilerin 151'inin (%65,9) daha önce dans, ses veya çalgı ile ilgili sahnede performans sergilemiş olduğu yani sahne deneyimi edindiği, 78'inin (%34,1) ise sahneye çıkıp performans sergileme bağlamında tecrübe edinmediği tespit edilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada, Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin demografik bilgilerine ulaşmak için araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan “Kişisel Bilgi Formu” ve Turan (2016) tarafından geliştirilen “Dans Özyeterlik Ölçeği” kullanılmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları

2.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formunda, kişisel bilgilere yer verilmemiştir. Kişisel verileri koruma hususuna dikkatle özen gösterilerek katılımcıların onayları doğrultusunda genel bilgileri ele alınmıştır. Bu bilgiler, Tablo 1’de de verildiği üzere değişkenler kapsamında ele alınmış ve istatistiki olarak analiz edilmiştir. Verilerin toplanmasındaki amaç, Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin dans özyeterliklerinin incelenmesinde özel yetenek alanında öğrenimine devam eden bireyler hakkında genel bir kanıya varabilmesidir.

2.4.2. Dans Özyeterlik Ölçeği

Turan (2016) tarafından geliştirilen ölçek 5’li likert tipindedir. 16 madde ve tek boyuttan oluşan ölçeğin, 9. ve 12. maddeleri ters kodlanmaktadır. Ölçeğin değerlendirilmesinde, “Oldukça Çok (5), Çok (4), Orta (3), Az (2), Hiç (1)” şeklinde belirtilen puanlama dikkate alınmaktadır.

Orijinal ölçek için Cronbach’s Alpha değeri 0,94 olarak bildirilmiştir. Bu araştırmada ise dans özyeterliği ölçeği için Cronbach’s Alpha değeri 0,95 olarak hesaplanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, öncelikle verilerin dağılımına bakmak için normallik testi yapılmış ve çarpıklık ile basıklık katsayılarına bakılmıştır.

Değişkenler	n	$\bar{X}$	Ss	Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)
Cinsiyet	229	1,56	,497	-,257	-1,951
Yaş		2,23	1,039	,314	-1,090
Bölüm		2,25	1,103	,315	-1,239
Sınıf		2,48	1,179	,005	-1,495
Enstrüman Çalıp Çalmama Durumu		1,22	,414	1,373	-,117
Çaldığı Enstrüman Türü		3,08	1,342	,240	-1,330
Dans Özgeçmişi		1,29	,454	,941	-1,124
Ailede ya da Yakın Çevrede Dansla İlgilenen Bir Birey Olup Olmama Durumu		1,77	,420	-1,312	-,282
Daha Önce Sahne Deneyimi Olup Olmama Durumuna		1,34	,475	,677	-1,555

Tablo 2: Araştırmada Kullanılan Değişkenlere İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 2’ye göre, bu araştırmada değişkenler açısından çarpıklık ve basıklık katsayılarının +2,0 ile -2,0 aralığında olduğu bulunmuş olup elde edilen verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir (George & Mallery, 2010).

Ölçek	n	$\bar{X}$	Ss	Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)
Dans Özyeterlik Ölçeği Toplam Puan	229	3,9907	,91361	-,727	-,280

Tablo 3: Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 3'e göre, araştırmaya katılan Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin "Dans Özyeterliği Ölçeği"nden aldıkları puanların çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1.5 ve +1.5 aralığında olduğu bulunmuş olup verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir (Tabachnick & Fidell, 2013).

Bu bilgilerden hareketle, Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin demografik özelliklerini belirlemede tanımlayıcı istatistiklerden frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma; ilişkisiz ölçümlerde ortalama puanların karşılaştırılması için Varyans analizinden (tek yönlü ANOVA, bağımsız örneklem t-testi) yararlanılmıştır. Ayrıca ikiden fazla değişken arasındaki farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığının yordanabilmesi için post hoc testlerinden "LSD testi" kullanılmıştır. Verilerin analizi ise Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) for Windows 25.0 paket programı kullanılmıştır.

3. BÖLÜM: BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde; belirlenen değişkenler çerçevesinde katılımcıların dans özyeterliliğine ilişkin veri sonuçlarına değinilmiştir.

Değişkenler	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Dans	Kadın	100	3,8638	,80967	227	-1,907	,058
Özyeterlilik Ölçeği	Erkek	129	4,0891	,97846	226,005		

p>.05

Tablo 4: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dans Özyeterlilik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4’e göre, araştırmaya katılan Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından “Dans Özyeterliliği Ölçeği”nden aldıkları puanlar ($t=-1,907$; $p>.05$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Değişkenler	Yaş	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	p
Dans	18-20	70	3,9348	,83808	3	15,880	,000**
	21-23	70	3,6009	,97467	225		
	24-26	56	4,0658	,85525	228		
	27 yaş ve üzeri	33	4,8087	,29644			
	Toplam	229	3,9907	,91361			

p<.01**

Tablo 5: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Yaş Değişkenine Göre Dans Özyeterlilik Ölçeğine İlişkin One Way Anova Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 5’e göre, araştırmaya katılan DK öğrencilerinin yaş değişkeni bakımından “Dans Özyeterliliği Ölçeği”nden aldıkları puanlar ($F=15,880$, $p=,000<.01$) arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Çoklu karşılaştırma test (post-hoc) sonuçlarına göre; 27 yaş ve üzerindeki öğrenciler ($\bar{x}=4,8087$) ile 18-20 yaş ($\bar{x}=3,9348$), 21-23 yaş ($\bar{x}=3,6009$) ve 24-26 yaş grubundaki ($\bar{x}=4,0658$) öğrencilerin dans özyeterlilik puanları arasında 27 yaş ve üzerindeki ($\bar{x}=4,8087$) Devlet Konservatuvarı öğrencileri lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Değişkenler	Bölüm	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	p
Dans Özyeterlik Ölçeği	Türk Halk Oyunları	75	4,5700	,44716	3	22,924	,000**
	Çalgı Eğitimi	63	3,9355	,96230	225		
	Ses Eğitimi	49	3,4273	,91442	228		
	Müzikoloji	42	3,6964	,90272			
	Türk Halk Oyunları	229	3,9907	,91361			

p<.01**

Tablo 6: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Bölüm Değişkenine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin One Way Anova Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan DK öğrencilerinin bölüm değişkeni açısından “Dans Özyeterliği Ölçeği”nden aldıkları puanlar ($F=22,924$, $p=,000<01$) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Çoklu karşılaştırma test (post-hoc) sonuçlarına göre; THO ($\bar{x}=4,5700$), Çalgı Eğitimi ($\bar{x}=3,9355$), Ses Eğitimi ($\bar{x}=3,4273$) ve Müzikoloji ($\bar{x}=3,6964$) bölümü öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında THO ($\bar{x}=4,5700$) bölümü lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Değişkenler	Sınıf	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	p
Dans Özyeterlik Ölçeği	1. sınıf	67	3,7715	1,01693	3	9,713	,000**
	2. sınıf	47	4,0931	,86248	225		
	3. sınıf	52	3,6502	,81304	228		
	4. sınıf	63	4,4286	,72182			
	Toplam	229	3,9907	,91361			

p<.01**

Tablo 7: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Sınıf Değişkenine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin One Way Anova Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 7'ye göre, araştırmaya katılan DK öğrencilerinin sınıf değişkeni incelendiğinde “Dans Özyeterliği Ölçeği”nden aldıkları puanlar ($F=9,713$, $p=,000<01$) arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır.

Çoklu karşılaştırma test (post-hoc) sonuçlarına göre; 4. sınıf ($\bar{x}=4,4286$) ile 1. sınıf ($\bar{x}=3,7715$), 2. sınıf ($\bar{x}=4,0931$) ve 3. sınıf ($\bar{x}=3,6502$) öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında 4. sınıf ($\bar{x}=4,4286$) öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Değişkenler	Enstrüman Çalıp Çalmama Durumu	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Dans Özyeterlik Ölçeği	Evet	179	4,0422	,88288	227	1,507	,136
	Hayır	50	3,8063	1,00392	71,539		

p>.05

Tablo 8: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Enstrüman Çalıp Çalmama Durumuna Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 8'e göre, araştırmaya katılan Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin enstrüman çalıp çalmama durumu incelendiğinde "Dans Özyeterliği Ölçeği"nden aldıkları puanlar ($t=1,507$; $p>.05$) arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Değişkenler	Çaldığı Enstrüman Türü	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	p
Dans Özyeterlik Ölçeği	Vurmalı Çalgılar	27	4,5509	,65437	5	3,313	,007**
	Telli Çalgılar	53	3,9717	,79119	223		
	Yaylı Çalgılar	32	3,8984	1,08483	228		
	Nefesli Çalgılar	32	4,0977	,90473			
	Tuşlu Çalgılar	35	3,6589	1,00782			
	Enstrüman Çalmıyorum	50	3,9313	,86981			
	Toplam	229	3,9907	,91361			

p<.01**

Tablo 9: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Çaldığı Enstrüman Türüne Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin One Way Anova Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 9’a göre, araştırmaya katılan DK öğrencilerinin çaldığı enstrüman türü ele alındığında “Dans Özyeterliği Ölçeği”nden aldıkları puanlar ($F=3,313$, $p=,000<01$) arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Çoklu karşılaştırma test (post-hoc) sonuçlarına göre; Vurmalı Çalgılar ile ($\bar{x}=4,5509$), Telli Çalgılar ($\bar{x}=3,9717$), Yaylı Çalgılar ($\bar{x}=3,8984$), Tuşlu Çalgılar ($\bar{x}=3,6589$) ve Herhangi bir enstrüman çalmadığını ifade eden ($\bar{x}=3,93130$) öğrencilerin dans özyeterlik puanları arasında Vurmalı Çalgılar ($\bar{x}=4,5509$) sınıfında enstrüman çalan öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Ayrıca Nefesli Çalgılar ($\bar{x}=4,0977$) ile Tuşlu Çalgılar ($\bar{x}=3,6589$) sınıfında enstrüman çalan öğrencilerin dans özyeterlik puanları arasında Nefesli Çalgılar ($\bar{x}=4,0977$); Tuşlu Çalgılar ($\bar{x}=3,6589$) ile Vurmalı Çalgılar ($\bar{x}=4,5509$) ve Nefesli Çalgılar ($\bar{x}=4,0977$) sınıfında enstrüman çalan öğrencilerin dans özyeterlik puanları arasında ise Vurmalı Çalgılar ($\bar{x}=4,5509$) sınıfında enstrüman çalan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır.

Değişkenler	Dans Özgeçmişi	n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Dans Özyeterlik Ölçeği	Evet	163	4,3735	,63095	227	11,898	,000**
	Hayır	66	3,0455	,81302	98,224		

$p<.01^{**}$

Tablo 10: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Dans Özgeçmişine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 10’a göre, araştırmaya katılan Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin dans özgeçmişi bakımından “Dans Özyeterliği Ölçeği”nden aldıkları puanlar ($t=11,898$; $p<.01$) arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Çoklu karşılaştırma test (post-hoc) sonuçlarına göre; daha önce dans ettiniz mi? sorusuna en az 1 yıl ve üzeri bir süredir dans etme kistası dikkate alınarak evet cevabı veren öğrenciler ($\bar{x}=4,3735$), hayır cevabı veren öğrencilere ($\bar{x}=3,0455$) göre daha anlamlı görüş belirtmişlerdir.

Değişkenler	Ailede ya da Yakın Çevrede Dansla İlgilenen Bir Birey Olup Olmama Durumu		n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
	Dans	Evet						
Özyeterlik Ölçeği			52	4,2188	,79535	227	2,254	,026*
		Hayır	177	3,9237	,93708	96,432		

p<.05*

Tablo 11: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Ailesinde ya da Yakın Çevresinde Dansla İlgilenen Bir Birey Olup Olmama Durumuna Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 11'e göre, araştırmaya katılan Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin ailesinde ya da yakın çevresinde dansla ilgilenen bir birey olup olmama durumu bağlamında "Dans Özyeterliği Ölçeği"nden aldıkları puanlar ($t=2,254$; $p<.05$) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Çoklu karşılaştırma test (post-hoc) sonuçlarına göre; ailenizde veya yakın çevrenizde dans ile ilgilenen bir birey var mıdır? sorusuna evet cevabı veren öğrenciler ($\bar{x}=4,2188$), hayır cevabı veren öğrencilere ($\bar{x}=3,9237$) göre daha anlamlı görüş belirtmişlerdir.

Değişkenler	Daha Önce Sahne Deneyimi Olup Olmama Durumuna		n	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
	Dans	Evet						
Özyeterlik Ölçeği			151	4,4247	,62288	227	12,336	,000**
		Hayır	78	3,1506	,79469	127,057		

p<.01**

Tablo 12: Araştırmaya Katılan DK Öğrencilerinin Sahne Deneyimi Değişkenine Göre Dans Özyeterlik Ölçeğine İlişkin t testi Sonuçları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 12'ye göre, araştırmaya katılan Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin sahne deneyimlerinin olup olmama durumu açısından "Dans Özyeterliği Ölçeği"nden aldıkları puanlar ($t=12,336$; $p<.01$) arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Çoklu karşılaştırma test (post-hoc) sonuçlarına göre; daha önce sahne deneyimiz var mıdır?, müzisyen, ses sanatçısı veya dansçı olarak sahnede performans sergilediniz mi? sorusuna evet cevabı veren öğrenciler ($\bar{x} = 4,4247$), hayır cevabı veren öğrencilere ($\bar{x} = 3,1506$) göre anlamlı görüş belirtmişlerdir.



4. BÖLÜM: TARTIŞMA

Bu araştırmada, DK öğrencilerinin “cinsiyet, bölüm, yaş, sınıf, enstrüman çalıp çalmama durumu, çalınan enstrümanın türü, dans özgeçmişi, ailede ya da yakın çevrede profesyonel olarak dans özgeçmişi olup olmama durumu ve daha önce sahne deneyimi olup olmama durumu” değişkenlerine göre dans özyeterliklerinin ne düzeyde olduğunu belirlenmesi amaçlanmıştır. Dolayısıyla araştırmanın bu bölümünde, DK öğrencilerinden elde edilen bulgular tartışılarak yorumlanmaya ve literatürde yer alan çalışmalarla desteklenmeye çalışılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan DK öğrencilerinin cinsiyet değişkeni bakımından dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Farklılığın olmaması, DK’nda öğrenim gören öğrencilerin özel yetenek alanlarının benzeşmesi, ilgi ve isteklerinin paralel yapıda olması ile açıklanabilir. Bir diğer açıdan, alınan eğitimin ve eğitimcilerin aynı olmasının da bu bulgu üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Bu araştırma bulgusuyla paralellik içeren çalışmalar mevcuttur. Turan (2016)’ın üniversite öğrencileri üzerine yürüttüğü çalışmada, kadın ve erkek öğrencilerin dans özyeterlik algıları arasında anlamlı bir fark olmadığı belirtilmiştir. Benzer şekilde Ödemiş (2020) tarafından yapılan çalışmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından dans özyeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı bildirilmiştir. Araştırma bulgusundan farklı olarak Aksu ve Tortop (2022) tarafından Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri üzerine yapılan çalışmada, kadın öğrencilerin dans özyeterliklerinin erkek öğrencilerden yüksek olduğu bulunmuştur.

Yaş değişkenine göre, DK öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. 27 yaş ve üzerindeki öğrencilerin özellikle 21-23 yaş grubundaki öğrencilere göre dans özyeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte yine 27 yaş ve üzerindeki öğrencilerin 18-20 yaş ve 24-26 yaş grubundaki öğrencilere göre dans özyeterlik düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Bu durumun nedeni; bireylerin psikolojik olgunluğa erişmeleri, genç yetişkinlik dönemi içinde yer almaları, bilgi ve tecrübe edinmiş olmaları ile açıklanabilir. Ayrıca belirli bir yaşa gelmiş ve meslek edinme çabasında olan bireylerin daha fazla özverili olması, aynı zamanda daha fazla işsiz kalma kaygısı taşımalarının da dans özyeterlik düzeylerinin yüksek olmasında bir etken olabileceği ifade edilebilir.

Ödemiş (2020)'in çalışmasında da, araştırma bulgusuyla benzer olarak 28 ve üzeri yaş grubundaki Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin dans özyeterlikleri daha yüksek bulunmuştur. Bu bulguya göre, yaşam tecrübesi arttıkça dans özyeterliğinin de arttığı vurgulanmıştır. Araştırma bulgusundan farklı olarak Öztürk-Çelik ve Yılmaz (2021)'in beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerine yönelik yaptığı çalışmada, yaş değişkenine göre 20 yaş altı ile 21 yaş ve üzeri öğrencilerin dans özyeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ifade edilmiştir.

Bölüm değişkeni ele alındığında, DK öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu anlamlı farkın ise THO bölümü öğrencileri lehine olduğu görülmüştür. THO bölümü öğrencilerinin dans özyeterlik düzeyleri Çalgı Eğitimi, Ses Eğitimi ve Müzikoloji bölümü öğrencilerinin dans özyeterlik düzeylerinden daha yüksek bulunmuştur. Buna göre; THO bölümü için gerçekleştirilen özel yetenek sınavlarının amacına ulaşmış olduğu, bununla birlikte öğrencilerin almış oldukları eğitimin hedef göstergeleri kapsamında başarıya ulaştığı söylenebilir. Arman ve Türkmen (2021) tarafından yapılan çalışmada da, öngörülen bu düşünce desteklenmiş olup dans terapi dersi uygulamasının Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin beden dili ve dansla ilişkili özyeterliklerinde artış sağladığı belirtilmiştir. Ayrıca THO bölümünde eğitim gören öğrencilerin bölüme istekleri ve yetenekleri doğrultusunda yönelmelerinin de sonucu etkilemiş olabileceği düşünülmektedir. Bu bulgu, öngörülen hipotezin doğrulandığının da bir kanıtı niteliğindedir. Paralel olarak Özevin-Tokinan ve Bilen (2011) tarafından yapılan çalışmada, yaratıcı dans etkinliklerinin müzik öğretmeni adaylarının dans özyeterliklerinin anlamlı ölçüde artırdığı bildirilmiştir. Bu anlamda, lisans programlarının müfredatlarında yer alan dansa ilişkin derslerin ve DK ya da üniversite bünyesinde gerçekleştirilen dans etkinliklerinin de öğrencilerin dans özyeterliklerini artırdığı söylenebilir.

Sınıf değişkeni bakımından, DK öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın kaynağı, 4. sınıf öğrencilerinin dans özyeterlik düzeylerinin özellikle 3. sınıf öğrencilerinin dans özyeterlik düzeylerinden daha yüksek olmasıdır. Buna göre, 4. sınıf öğrencilerinin dans özyeterlik düzeylerinin daha yüksek olması lisans eğitimi boyunca zorunlu ve seçmeli olarak halk oyunları, bale vb. dans içerikli dersleri görmüş olmaları ile ilişkilendirilebilir.

Uygulamalı derslerin yanı sıra teorik derslerin öğrencilerin daha donanımlı olmasını sağladığı ve bu durumun da dans özyeterlik inancını olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir. Öztürk-Çelik ve Yılmaz (2021) tarafından yapılan çalışma, araştırma bulgusunu desteklemektedir. Bu bağlamda, sınıf kademesi arttıkça dans özyeterlik düzeyinin arttığı belirtilmiştir. Araştırma bulgusunun aksi yönünde; Ödemiş (2020)'in çalışmasında 4. sınıfta öğrenim gören Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin dans özyeterlik düzeyleri daha yüksek, 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ise daha yüksek düzeyde bulunmuştur. Bu bilgi doğrultusunda, müfredatta dansa ilişkin yer alan derslerin 3. sınıfta yer almasının sonucu etkilemiş olabileceği belirtilmiştir. Öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları dikkate alındığında, ders geçme gayesi ile derse yönelen ve kısa süreli belleği kullanan öğrencilerin dans özyeterliklerinin bir süre yüksek düzeyde olabileceği ancak davranış söndüğünde ve zorunluluk ortadan kalktığında dans özyeterliğinin düşük düzeyde olabileceği varsayılabilir. Aksu ve Tortop (2022) tarafından yine Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerine yapılan araştırmada da, sınıf değişkenine göre puan ortalamaları yakın olmasına karşın 2. sınıf öğrencilerinin dans özyeterlikleri özellikle 1. sınıfa göre anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Müfredat kapsamında zorunlu ve seçmeli halk oyunları ile ritim eğitimi dans derslerinin 2. sınıfta yer almasının sonucu etkilediği düşünülmektedir. Ayrıca 1. sınıftaki öğrencilerin daha önce dansla ilgili bir etkinlikte yer almaması ya da dans dersi almamış olmalarının da benzer yönden dans özyeterliğinin düşük olmasında etken olduğu tahmin edilmektedir.

Bir başka değişken incelendiğinde, DK öğrencilerinin enstrüman çalıp çalmama durumları açısından dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu durum, enstrüman çalan ve çalmayan DK öğrenci sayısının eşit ya da yakın dağılım göstermemesi ile bağdaştırılabilir. Bununla birlikte, enstrümanda çalınan parçaların halk oyunları içerikli olmaması örneğin Batı müziklerinde oluşması ya da halk oyunları gösterileri kapsamında enstrüman çalınmamış olması ile açıklanabilir. Araştırma bulgusundan farklı olarak, Yılmaz (2023)'in çalışmasında günlük keman çalma süresine göre kademeli olarak daha fazla süre antrenman yapan öğrencinin az antrenman yapan öğrenciden daha yüksek özyeterliğe sahip olduğu bildirilmiştir. Bu bilgi çerçevesinde, hiç enstrüman çalmayan bireyin duruma hakim olmaması nedeniyle özyeterliğinin düşük düzeyde olması olası görülmektedir.

Bir işe ya da beceriye çaba gösteren, daha fazla zaman ayıran ve bu sayede odaklanarak hakimiyet kazanan bireyin ise ilgili işe yönelik göstereceği performansla olan inanç düzeyinin yüksek çıkması beklenen bir durum olarak ifade edilebilir.

Enstrüman türü ele alındığında, DK öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Vurmalı Çalgılar çalan öğrencilerin dans özyeterlik puanları Tuşlu Çalgılar, Yaylı Çalgılar, Telli Çalgılar, Nefesli Çalgılar ve herhangi bir enstrüman çalmayan öğrencilerin dans özyeterlik puanlarından daha yüksek bulunmuştur. Bu bağlamda, dansla en fazla darbuka gibi perküsyon aletlerinin kullanılması, halk oyunlarında ise birçok yöre oyununda davula yer verilmesinin bu bulgu sonucunu etkilediği öngörülmektedir. Birey dans etmese ya da dansla ilgilenmese dahi eğer bir dans grubuna enstrümanı ile eşlik ediyorsa görsel zekâ açısından bir süre sonra hareketleri algılamaya ve ezberlemeye başlayacaktır. Bu durum da, bireyin dansa olan yeterlik inancının yükselmesinde etkili olabilir. Piji-Küçük ve Turan-Engin (2021) Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin bireysel çalgı türüne göre, çalgı performansına ilişkin özyeterlik düzeylerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Yapılan çalışmada ise yaylı çalgılar, nefesli çalgılar, gitar ve türk müziği çalgıları ele alınmıştır. Çalışmada, dans değişkeninin ele alınmasının bu araştırma bulgusuyla farklılık göstermesi noktasında bir kıstas olduğu düşünülmektedir. Özellikle bu araştırma değişkeni kapsamında, dans özyeterliği çerçevesinde bir çalışmaya rastlanamaması da araştırmanın orijinalliğini öne çıkarmaktadır.

Dans özgeçmişine göre, DK öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. En az bir yıl ve daha fazla süredir dansla ilgilenen öğrencilerin dans özyeterlik düzeyleri dans etmeyen veya dansa ilgisi olmayan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu farklılığın nedeni, teorik olan bilginin pratiğe dönüşme süreci, uygulama basamakları ve deneyim sağlama durumu ile açıklanabilir. Örneğin; bir birey herhangi bir dans veya oyunun figürlerini bilebilir, açıklayabilir ya da tarif edebilir. Ancak uygulama bölümünde ifade edilenlerin nizami şekilde, kurallar bütünüyle gerçekleşmesi için alıştırmaya yapmak önemlidir. Nitekim dans özgeçmişli olan öğrencilerin periyodik olarak yapmış oldukları antrenmanların dansa ilişkin özyeterlik inançlarını olumlu yönde etkilediği belirtilebilir. Cengiz, Erduran ve Bozkuş (2023) tarafından yapılan çalışmada da, benzer şekilde dans özgeçmişli olan halk oyuncularının dans özyeterliklerinin daha yüksek düzeyde olduğu bildirilmiştir.

Nitekim bu çalışma, araştırmanın bu bulgusunu desteklemekte olup özgeçmişin bireylerin dansa yönelik bir hareketi, figürü yaparken kendi potansiyellerine olan inançlarını olumlu açıdan etkilediği ortaya çıkmaktadır. Turan (2023)'ın halk dansı icracıları üzerine yapmış olduğu çalışmada da, dans özyeterlikleri ve özgüvenleri yüksek düzeyde olan dansçıların performansına ilişkin daha az kaygı duyduğu ortaya çıkmıştır. Söz konusu çalışma sonucu, dans özgeçmişini açısından ele alındığında; bireyin kendi performansına yönelik inanç düzeyinin kaygı, stres gibi duyuşsal özelliklerle baş etmede olumlu bir etken olması beklenen bir durum olarak ifade edilebilir. Çünkü özyeterlik, bireyin bir işin üstesinden gelme durumundaki kendine olan inanç yargısı olarak açıklanmaktadır. Dolayısıyla becerisi yüksek bir bireyin kendine inancı da yüksek düzeyde olduğunda, başarıma potansiyelinin de yüksek olması beklenilmektedir. Araştırma bulgusundan farklı olarak Acuner (2012)'in çalışmasında, farklı dansları icra eden bireylerin dans deneyimine bağlı olarak özyeterlik düzeyinde bir farklılık olmadığı ifade edilmiştir. Bu bulguya göre, dansa kendi isteği ile yönelen ve kendilerini değerlendirebilen bireylerin özyeterlik inançlarının da gelişmiş olabileceği düşünülebilir.

Bir başka bulguda, ailesinde ya da yakın çevresinde dansla ilgilenen bir birey olup olmama durumuna göre DK öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Ailesinde ya da yakın çevresinde dansla ilgilenen bir birey olan öğrencilerin dans özyeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durumun nedeni, kalıtsal özellikler yani soy bağı ile de bağdaştırılabilir. Ayrıca dansla ilgili söylemlerin sürekli gündeme gelmesi veya bireyin dans ortamında yetişmesi, gözlem ve taklit yoluyla öğrenme durumları da bu bulguyu açıklayıcı faktörlerdendir.

Daha önce sahne deneyimi olup olmama durumuna göre, DK öğrencilerinin dans özyeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Daha önce müzisyen, ses sanatçısı veya dansçı olarak sahne deneyimi olan öğrencilerin dans özyeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre, tecrübe kazanan bireylerin yaparak yaşayarak deneyimlemiş oldukları durumlar nedeniyle kendilerine olan inançları da doğru orantıda daha yüksektir. Bu çalışmada da, dansla ilgili deneyim elde eden öğrencilerin dans etmeye yönelik inanç düzeyleri daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Bu araştırma bulgusunun aksine; Waugh ve diğerleri (2021)'nin yaşlı yetişkin dans programı katılımcıları üzerine yapmış oldukları çalışmada, daha az dans deneyimi olan bireylerin dans özyeterliklerinin de daha zayıf olduğu belirtilmiştir.

SONUÇ

Araştırmanın sonucunda, araştırmaya katılan DK öğrencilerinin dans özyeterlik düzeylerinde yaş, bölüm, sınıf, çaldığı enstrüman türü, dans özgeçmişi, ailesinde ya da yakın çevresinde dansla ilgilenen bir birey olup olmama durumu ve sahne deneyimi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra cinsiyet değişkeninin ve enstrüman çalıp çalmama durumunun, katılımcıların dans özyeterlikleri üzerinde bir yordayıcı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

27 ve üzeri yaş grubundaki öğrencilerin duygu ve düşüncelerini en iyi şekilde dansla yansıtabileceklerini inandıkları, fiziksel performans sergileme açısından da kendilerine olan inançlarının çok yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca THO bölümü öğrencilerinin dans özyeterlikleri diğer bölümlerle kıyaslandığında, THO bölümü öğrencilerinin yüksek düzeyde dans yoluyla iletişim kurabildikleri ve dansa ait imgeleri sözel iletişime aktarabildikleri, dansa ilişkin teori ve uygulamayı gerçekleştirme açısından da yeterliğe sahip oldukları tespit edilmiştir. 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre dans özyeterliklerinin daha yüksek bulunduğu, bu durumun alınan lisans eğitiminin olumlu bir katkısı olduğu ve üniversite kampüs yaşamının olumlu bir sonucu olduğu tespit edilmiştir.

Daha önce dans etkinliklerine katılan, ders alan veya dans gösterilerine seyirci olarak katılan öğrencilerin dansa dair ön bilgileri oluşması nedeniyle hiç dans etmeyen ya da herhangi bir şekilde dansla temas etmeyen öğrencilere göre dans özyeterliklerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte dans etmek için sahneye çıkan ve o ambiyansı, heyecanı yaşayan öğrencilerin sahne tecrübesi olmayan öğrencilere göre kendi kaynaklarına, performanslarına daha fazla güven duyduğu ve dans özyeterliklerinin daha fazla gelişmiş olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin icra ettikleri enstrüman türüne göre, herhangi bir enstrümanla ilgilenmeyen ya da telli çalgılar, yaylı çalgılar, nefesli çalgılar ve tuşlu çalgılarla ilgilenen öğrencilerin dans özyeterlik düzeyleri yüksek olarak saptanırken; vürmalı çalgılarla ilgilenen öğrencilerin dans özyeterliklerinin çok yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Dansa dair birçok alanda perküsyondan yararlanılması, özellikle halk oyunları branşında asma davul vb. enstrümanlarının yer almasının sonucu etkilemiş olabileceği görüşüne ulaşılmıştır.

Bununla birlikte ders planlarındaki 6 dönem zorunlu 2 dönem ise seçmeli olarak yer alan ritim bilgisi dersinin öğrencilerin dans özyeterliklerini pozitif yönde etkilediğini de söylemek mümkün olabilir.

Son olarak araştırmaya katılan öğrencilerin ailesinde ya da yakın çevresinde dansla ilgilenen bir birey bulunuyorsa dans özyeterliklerinin daha yüksek görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Birey kalıtsal özelliklerden var olduğu gibi, aile ortamı, okul ve çevresinden de etkilenmektedir. Dolayısıyla öğrenme sürecinde etkileşim ortamının, bireylerin özgüven ve özyeterliklerini olumlu veya olumsuz olarak etkilediği öngörülmüştür.

Öneriler

Araştırma sonucu kapsamında, inovasyon çağının ve değişen dünyanın gerekliliklerine yönelik olarak dans konulu sempozyumların düzenlenmesi önerilebilir. Bununla birlikte seçmeli dersler ve kampüs etkinliklerinin artırılması ve yeni nesile eğitim verecek olan müzisyen, icrakâr, öğretmen vd. meslek gruplarının aktivitelere yönlendirilmesi önerilebilir.

Bu araştırma, 2023-2024 akademik yılı Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrencilerle sınırlıdır. Dolayısıyla gelecekte yapılacak çalışmalarda, örneklem genişletilerek bir bölge kapsamında dans özyeterliğini ele alan bir çalışma yapılabilir. Ayrıca nitel ya da karma araştırma yöntemlerinden yararlanılarak öğrencilerin bilişsel özellikleri dikkate alınarak farklı değişkenlerin ele alındığı bir çalışmanın yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Acet, C. (2019). Dans üzerine yeni yaklaşımlar; zeybek dansı hareket semiyotikleri ile çağdaş dans koreografisi. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (15), 1-13. <https://doi.org/10.31722/ejmd.668412>
- Acuner, A. (2012). *Farklı dansları yapan bireylerin çeşitli değişkenlere göre özgüven ve öz-yeterliklerinin karşılaştırılması*. Yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Aksu, A. İ. (2021). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin dans özyeterliliği ve sağlıklı yaşam biçimleri arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Aksu, A. İ., & Tortop, Y. (2022). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin dans özyeterliliği ve sağlıklı yaşam biçimleri arasındaki ilişki. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 61-72. <https://doi.org/10.32706/tusbid.1091697>
- Aktakka, F. (2012). *Rus romanslarının Türkiye'deki şan öğrencilerinin teknik ve müzikal gelişimi üzerine etkilerinin analizi*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.
- Aktaş, G. (1999). *Temel dans eğitimi*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Aktaş, G. (2006). *Dansa ilk adım*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları.
- Aldemir, A. (2017). *Eğitim bilimleri gelişim psikolojisi-öğrenme psikolojisi*. Ankara: Benim Hocam Yayıncılık.
- Altınay, F. R. (2012). Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı: Tarihçe. *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, (1), 1-14.
- Altun, S., & Çolak, E. (2011). Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları. S. Fer (Ed.), *Öğrenme kuramları* (s. 18-64). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Arman, N., & Türkmen, E. (2021). Fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinde dans terapi dersi uygulamasının akademik güdülenme, kaygı, dans ile ilişkili özyeterlilik, stres ve özerk öğrenme düzeyleri üzerine etkisi. *Archives of Health Science and Research*, 8(2), 124-130. <https://doi.org/10.5152/ArcHealthSciRes.2021.20120>
- Ayyıldız, T. (2015). *Rekreatif dans faaliyetlerine katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 34(2), 191-215.

- Bandura, A. (1980). Social learning theory. Gauging the relationship between self-efficacy judgment and action. *Cognitive Therapy and Research*, 4, 263-268. <https://doi.org/10.1007/BF01173659>
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1989). Human agency in social cognitive theory. *American Psychologist*, 44(9), 1175-1184.
- Bandura, A. (1995). Exercise of personal and collective efficacy in changing societies. A. Bandura (Ed.), *Self-efficacy in changing societies* (pp. 3-4). USA: Cambridge University Press.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: WH Freeman ve Company.
- Bayrakçı, M. (2007). Sosyal öğrenme kuramı ve eğitimde uygulanması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (14), 198-210.
- Baysal, E. (2010). *Hemşirelerde öz-yeterlilik inancı ve iş doyumu ilişkisi: Bir üniversite hastanesinde saha çalışması*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Cengiz, C., Erduran, M., & Bozkus, T. (2023). Investigation of the relationship between dance self-efficacy and self-confidence of folk dancers. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 8(21), 89-110. <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.575>
- Ceyhan, Ş. (2019). *Konservatuvar ortaokul devresi flüt öğrencilerinin çalgı öğrenme sürecine Albert Bandura'nın sosyal öğrenme kuramı açısından yaklaşımlar*. Sanatta yeterlik tezi. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Ceyhan, Ş. (2020). Sosyal öğrenme kuramı ile flüt derslerinin niteliği artırılabilir mi?. *Sahne ve Müzik*, (11), 210-235.
- Çakar, D. (2015). Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı (Cebeci'den Beşevler'e). *Sahne ve Müzik Dergisi*, 1, 9-34.
- Demirbaş, M., & Yağbasan, R. (2005). Sosyal öğrenme teorisine dayalı öğretim etkinliklerinin, öğrencilerin bilimsel tutumlarının kalıcılığına olan etkisinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 363-382.
- Demirel-Temel, S., & Temel, T. (2016). Bedensel-zihinsel gelişim, hareket kabiliyeti ve öğrenme sürecine dans eğitiminin katkıları. *Fine Arts*, 11(4), 171-180. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2016.11.4.D0182>
- Eroğlu, T. (1999). *Halk oyunları el kitabı*. İstanbul: Mars Basımevi.

- Eroğlu, T. (2017). Dans kavramı ve dansın işlevi. *International Journal of Social Science*, 60, 215-226. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS6998>
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*. 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.
- Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [GÜDK] (2024, Mayıs 24). Vizyon. Retrieved Mayıs 24, 2024, from <https://konservatuvar.giresun.edu.tr/tr/page/misyon-vizyon/3578>
- Göbel, M. (2018). *Dans etkinliklerinin öz-yeterlik, özgüven ve sosyal beceriye etkisi: İşitme engelli bireyler üzerine bir çalışma*. Yüksek lisans tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Grusec, J. E., & Lytton, H. (1988). *Social development: History, theory and research*. New York: Springer-Verlag.
- Gülây-Ogelman, H. (2016). Sosyal bilişsel öğrenme kuramı. G. Ekici (Ed.), *Öğrenme-öğretmen kuramları ve uygulamadaki yansımaları* (s. 113-144). Ankara: A Pegem Akademi.
- Gültekin, M. (2012). Sosyal bilişsel öğrenme kuramı. B. Oral (Ed.), *Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları* (2. basım, s. 101-138). Ankara: Pegem Akademi.
- Hanna, J. L. (1979). *To dance is human*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Hocaoğlu, N., & Akkaş-Baysal, E. (2019). Nicel araştırma modelleri - desenleri. G. Ocak (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 65-123). Ankara: A Pegem Akademi.
- Hugel F., Cadopi, M., & Perrin, P. (1999). Postural control of ballet dancers: A specific use of visual input for artistic purposes. *International Journal Sports Medicine*, 20, 86-92.
- İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [İTÜDK] (2024, Mayıs 24). Vizyon. Retrieved Mayıs 24, 2024, from <https://tmdk.itu.edu.tr/hakkimizda/vizyon-ve-misyon>
- Karasar N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kaya, D. G. (2020). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin özyeterlik, imgeleme ve görsel bellekleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Afyonkarahisar Örneği)*. Doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Koç-Erdamar, G. (2020). Sosyal öğrenme kuramı. A. Ulusoy (Ed.), *Gelişim ve öğrenme psikolojisi* (s. 191-224). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Koçhan, G. (2021). Konservatuar Kurumunun Tarihçesi, Dünyadan ve Türkiye'den Konservatuar Örnekleri ile İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı. S. Karahasanoğlu (Ed.), *İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet*

- Konservatuvarı Tarihçesi* (s. 265-278). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Yayınları.
- Koçkar, M. T. (1998). *Çağlar boyunca iletişim sanatı olarak dans ve halkdansları*. Ankara: Bağırhan Yayınları.
- Kökten, Y. (2014). Mitoloji dans ve müzik. *TÜRK Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 261-271.
- Kurtişoğlu, B., & Altuğ, S. T. (2009). Kırkpınar güreşlerinde çalınan güreş müziklerinin melodik ve ritmik yönden incelenmesi ve uygulamalı açıklaması. *V. Tarihi Kırkpınar Sempozyumu Bildirisi*, 64-70.
- Lin, C. M. (2005). *Perception of dance instructors regarding general dance education curricula in Taiwan*. The University of South Dakota, USA. UMI No: 3188198.
- Morpa Spor Ansiklopedisi (2005). 2. baskı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Olson, M. H., & Hergenhahn, B. R. (2016). Theories of learning. M. Şahin (Ed.), *Öğrenmenin kuramları* (G. Topuz, Çev.), (s. 239-267). Ankara: Nobel.
- Ödemiş, M. (2020). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin dans özyeterlik seviyesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(3), 19-25.
- Özdil, İ. (2007). *Konservatuvar öğrencilerinin bilgi ihtiyaçlarının tespiti ve bilgi kaynaklarını kullanabilme becerileri: Sakarya Üniversitesi Örneği*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Özevin-Tokinan, B., & Bilen, S. (2011). Yaratıcı dans etkinliklerinin motivasyon, özgüven, özyeterlik ve dans performansı üzerindeki etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 363-374.
- Özkan, N. (2006). *Ritim eğitimi ve modern dans* (2. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Öztürk-Çelik, D., & Yılmaz, T. (2021). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin dans özyeterlik düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Rol Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 123-130. <https://doi.org/10.29228/roljournal.51058>
- Piji-Küçük, D., & Turan-Engin, D. (2021). Güzel sanatlar liselerinde öğrenim gören öğrencilerin bireysel çalgı çalışma alışkanlıkları ve bireysel çalgı performanslarına yönelik özyeterlik inançları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(113), 135-169. <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.48640>
- Royce, A. P. (Çev. M. Özarslan) (2003). Dans. *Türkbilig Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 6, 163-172.
- Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [SAÜDKa] (2024, Mayıs 25). Bale Egzersizleri I. Retrieved Mayıs 25, 2024, from <https://ebs.sakarya.edu.tr/Ders/Detay/595534>

- Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [SAÜDKb] (2024, Mayıs 25). Eğitim Bilgi Sistemi, Ders Planı. Retrieved Mayıs 25, 2024, from <https://ebs.sakarya.edu.tr/Birim/DersPlan/413>
- Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [SAÜDKc] (2024, Nisan 29). Misyon ve Vizyon. Retrieved Nisan 29, 2024, from <https://dk.sakarya.edu.tr/tr/icerik/0/6738/misyon-ve-vizyon>
- Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [SAÜDKd] (2024, Mart 27). Tarihçe. Retrieved Mart 27, 2024, from <https://dk.sakarya.edu.tr/tr/icerik/2933/6656/tarihce>
- Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı [SAÜDKe] (2024, Mayıs 25). Türk Halk Oyunları Müzik ve Uygulamaları I. Retrieved Mayıs 25, 2024, from <https://ebs.sakarya.edu.tr/Ders/Detay/595444>
- Sarıboğa, B. (2019). Tango müziğinin tarihsel süreci ve Türkiye’de tango müziğine genel bir bakış. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 263-273.
- Schunk, D. H. (1989). Self-efficacy and cognitive skill learning. C. Ames & R. Ames (Eds.), *Research on motivation in education: Goals and cognitions* (pp. 13-44). San Francisco, CA: Academic, 3.
- Senemoğlu, N. (2013). *Gelişim, öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Senemoğlu, N. (2023). *Gelişim öğrenme ve öğretim “kuramdan uygulamaya” (29. baskı)*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using multivariate statistics (6. baskı)*. New Jersey, Sage Publications, Thousand Oaks.
- Taşkıran, E. (2008). *Elit dansçıların danstaki etik değerlere yönelik davranışları*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Temiz, E. (2010). Türkiye’de Cumhuriyet döneminden önce kurulan resmi ve gönüllü müzik kuruluşları. *e-Journal of New World Sciences Academy Fine Arts*, 5(4), 324-332.
- Tercan, C. (2016). *Topluma katılım aracı olarak dans*. Yüksek lisans tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Torun, A., & Yıldız, K. (2013). Bir eğitim metodu olarak tehdit ve korkutma içeren ninniler ve bunların Jung’un ‘ortak bilinçdışı’ kavramı açısından tahlili. *Turkish Studies (International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic)*, 8(8), 1313-1333.
- Turan, Z. (2001). *Türk halk oyunları türlerinden halayların yapısal özellikleri*. Yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Turan, Z. (2016). Üniversite öğrencilerinin dans özyeterlilikleri üzerine bir çalışma. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, (16), 33-46.
- Turan, Z. (2023). Halk dansı icracılarının özyeterlilik ve özgüven düzeyleri ile performans kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(146), 361-386. <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.72735>
- Türk Dil Kurumu [TDK] (2024). Dans. Retrieved Şubat 8, 2024, from <https://sozluk.gov.tr/>
- Ülgen, H. (2010). *Çocukların öz yeterlilik düzeylerinin sigara yarar/zarar algısına etkisi*. Yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Waugh, M., Grunseit, A. C., Mathieu, E., & Merom, D. (2021). The psychometric properties of a novel task-based dance self-efficacy measure for older adult dance program participants. *Arts & Health*, 15(1), 1-20. <https://doi.org/10.1080/17533015.2021.1968446>
- Yıldırım, F., & İlhan, İ. Ö. (2010). “Genel Özyeterlilik Ölçeği Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması”. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21(4), 301-308.
- Yılmaz, A. (2023). *Müzik eğitimi anabilim dalı bireysel çalgı keman öğrencilerinin çalgı performansına yönelik öz -yeterlilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

EK

Ek 1: Ölçek İzni

Merhaba. Ölçeği kullanmanızda sakınca yoktur.
Çalışmanızda başarılar dilerim...

Gönderen: [Redacted]

Gönderildi: 17 Ekim 2023 Salı 11:41

Kime: [Redacted]

Konu: İzin

Sayın hocam, Ben Enes Şahin, Sakarya Uygulamalı Bilimler
Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek lisans
öğrencisiyim. İzniniz olursa tez çalışmamda "Dans Özyeterlik
Ölçeği"ni kullanmak istiyorum. Bu ölçme aracının tam halini
benimle paylaşım sağlayıp kullanmama izin verirsiniz çok
memnun olurum.
İyi çalışmalar diliyorum

Ek 2: Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 27.12.2023-E.318173



T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu



Sayı : E-61923333-050.99-318173
Konu : 64/23 Enes ŞAHİN

27.12.2023

Sayın Enes ŞAHİN

İlgi : 04.12.2023 tarihli ve E--000-0 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 20.12.2023 tarihli ve 64 sayılı toplantısında alınan "23" nolu karar ile Enes ŞAHİN'in başvurusu **uygun** görülmüş ve karar örneği ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Bayram TOPAL
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Başkanı

Ek: Karar Yazısı (1 Sayfa)

KARAR

23. Enes ŞAHİN'in “ Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Bazı Değişkenlere Göre Dans Özyeterliklerinin İncelenmesi ” başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda Enes ŞAHİN'in “ Devlet Konservatuvarı Öğrencilerinin Bazı Değişkenlere Göre Dans Özyeterliklerinin İncelenmesi ” başlıklı çalışmasının Etik açıdan **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Ek 3: Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU	
Değerli katılımcılar; bu formdaki bilgiler bilimsel bir çalışma kapsamında kullanılacaktır. Katılımcılara ilişkin şahsi bilgiler (ad, soyad vb.) kesinlikle istenmeyecek ve dolayısıyla paylaşılmayacaktır. Çalışmanın amacına ulaşabilmesi adına formdaki sorulara içtenlikle ve dikkatle cevap vermeniz önem taşımaktadır. Değerli zamanınızı ayırıp çalışmaya sağladığınız katkı için teşekkür ederiz. Lütfen işaretleme olarak (X) şeklini kullanınız. Dr. Öğr. Üyesi Umut ERDOĞAN Yüksek Lisans Öğrencisi Enes ŞAHİN	
Cinsiyetiniz: Kadın ☐ Erkek ☐	
Yaşınız:	
Bölümünüz: Çalgı Eğitimi ☐ Müzikoloji ☐ Ses Eğitimi ☐ Türk Halk Oyunları ☐ Diğer..... ☐	
Sınıfınız: 1. sınıf ☐ 2. sınıf ☐ 3. sınıf ☐ 4. sınıf ☐	
Enstrüman çalıyor musunuz? Evet ☐ Hayır ☐	
Enstrüman çalıyorsanız, çaldığınız enstrüman ya da enstrümanlar nelerdir?	
Ailenizde ya da yakın çevrenizde profesyonel olarak dans eden bir birey var mıdır? Varsa yakınlık derecesini yazınız. Örneğin; Anne, baba vb.	
Daha önce bir topluluk karşısında sahneye çıkıp dans ettiniz mi? Evet ☐ Hayır ☐	
Dans ile ilgili bir özgeçmişiniz var mıdır? Örneğin; halk oyunları, salon dansları (ilkokulda halk oyunları ekibindeydim vb. şekilde bir açıklama yapınız)	

Ek 4: Dans Özyeterlik Ölçeği

AÇIKLAMA: Lütfen aşağıdaki sorularda belirtilen durumları hangi sıklıkta yaşadığınızı belirtiniz. Lütfen her soru için sadece bir seçeneği işaretleyiniz ve hiçbir soruyu boş bırakmayınız.

Madde No	Dans Özyeterlik Ölçeği	1 (Hiç)	2 (Az)	3 (Orta)	4 (Çok)	5 (Oldukça Çok)
1	Müzikle hareket etmekten hoşlanırım.					
2	Bedenimi kullanmada becerikliyim.					
3	Duyduğum ritme uygun hareket edebilirim.					
4	Dans çalışmalarına katılmaya istekliyim.					
5	Yeni bir hareket öğrenimine açığım.					
6	Müzik kulağım iyidir.					
7	Çalınan ritmi anlayabilirim.					
8	Dans ederken kendimi özgür hissedirim.					
9*	Dans ederken utanıyorum.					
10	Grup içinde dans etmekten keyif alırım.					
11	Bir dansçı gibi dans edemesem bile iyi dans edebileceğimi düşünüyorum.					
12*	Dans konusunda iyi değilim.					
13	Yeni danslar öğrenmekten mutlu olurum.					
14	Arkadaşlarım dans etmemi beğenir.					
15	Dans derslerinde kendimle gurur duyarım.					
16	Beden dilimi iyi kullanıyorum.					

*Ters madde

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Enes ŞAHİN	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Devlet Konservatuvarı
Bölümü	Türk Halk Oyunları
Makale ve Bildiriler	
1. Şahin, E., & Erdoğan, U. (2023). Trabzon ili Şalpazarı (Ağasar) ilçesi geleneksel kadın giysilerinin tespiti ve incelenmesi. EurasianArt & Humanities Journal, (16), 9-19. http://dx.doi.org/10.17740/eas.art.2023-V16-02	